

Қазақ ТІЛІНІҢ

ЛЕКСИКА-
ГРАММАТИКАЛЫҚ
МИНИМУМЫ

B1

ОРТА ДЕҢГЕЙ

Астана, 2024

Қазақ

ТІЛІНІҢ

ЛЕКСИКА-
ГРАММАТИКАЛЫҚ
МИНИМУМЫ

B1

ОРТА ДЕҢГЕЙ

Астана, 2024

ӘОЖ 811.512.122 (075.8)

КБЖ 81.2Қаз-923

Қ17

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
Тіл саясаты комитеті
«Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ҰҒПО» КеАҚ әзірледі
Қазақ тілінің лексика-грамматикалық минимумы
В1 орта деңгей

Авторлар:

А.Қ. Балабеков, Назарбаев университетінің оқытушысы, докторант

Н.Ж. Дәулеткереева, «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ филиалы «Білім беру бағдарламалары» орталығы, «Лингвистикалық бағыттағы пәндер» бөлімінің басшысы, ф.ғ.к.

Л.М. Демесінова, «Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ҰҒПО» КеАҚ, Әдістеме LAB бөлімінің аға ғылыми қызметкері, PhD

Ж.М. Искакова, «Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ҰҒПО» КеАҚ Әдістеме LAB бөлімінің жетекшісі, ф.ғ.к.

А.М. Қалиева, «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДББҰ филиалы «Білім беру бағдарламалары» орталығының аға менеджері, педагог-сарапшы

Г.А. Мұсаева, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің доценті, ф.ғ.к.

Ж.К. Сүйінжанова, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің доценті, ф.ғ.к.

Сарапшылар:

Н.Ж. Бекеева, КИМЭП Университеті, Білім беру және гуманитарлық білімдер колледжінің ассистент-профессоры, ф.ғ.к., PhD

Ғ.Қ. Резуанова, Астана халықаралық университеті Педагогикалық институтының доценті, ф.ғ.к.

Қазақ тілінің лексика-грамматикалық минимумы. В1 орта деңгей. – Астана, 2024. – 96 бет.

ISBN 978-601-7504-83-0

Қазақ тілінің ортақ әдістемесін бір жүйеге келтіру мақсатында әзірленген лексика-грамматикалық минимум қазақ тілін оқытатын барлық білім беру мекемелері мен оқу орындарына бағыт-бағдар беретін оқу-әдістемелік нұсқаулық ретінде қолданылады. Тілші мамандар, авторлар, зерттеушілер мен жалпы тіл үйренушілер еңбекті басшылыққа ала отырып, тіл үйрену үдерісінде әр деңгей бойынша тақырыптық лексика мен грамматикалық материалдарды, басқа тілден енген резерв сөздерді, күнделікті ауызекі тілде жиі кездесетін клишелер мен фразеологизмдерді қолдана алады.

© Қазақстан Республикасы Ғылым
және жоғары білім министрлігі
Тіл саясаты комитеті, 2024

© «Ш. Шаяхметов атындағы
«Тіл-Қазына» ҰҒПО» КеАҚ, 2024

МАЗМҰНЫ

НҰСҚАУЛЫҚ	4
ЛЕКСИКАЛЫҚ МИНИМУМ	7
Әліпбилік тізбе	7
Тақырыптық тізбе	37
Клише сөздер	68
Фразалық тіркестер	73
Резерв сөздер	76
ГРАММАТИКАЛЫҚ МИНИМУМ	81

НҰСҚАУЛЫҚ

Мемлекеттік тілді халықаралық және ұлттық стандартқа сай жетілдіру мақсатында қазақ тілі деңгейлері бойынша белсенді лексикалық және грамматикалық минимум әзірлеу, осы бағытта ғылыми-әдістемелік зерттеулер жүргізу бүгінгі күні өзекті болып отыр. Қазақстан Республикасы тіл саясатын дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасында қазақ тілін үйрету әдістемесіне байланысты ғылыми және оқу-әдістемелік еңбектерді жүйелеу, A1, A2, B1, B2, C1 деңгейлері бойынша лексикалық және грамматикалық минимумдар әзірлеу мен минимум негізінде әр деңгейге оқулықтар мен оқу-әдістемелік құралдарын дайындау жұмыстары жоспарланған. Осыған орай қазақ тілінің A1, A2, B1, B2, C1 деңгейлері бойынша белсенді лексика-грамматикалық минимумын құрастыру қолға алынды.

Жалпы әлемдік тілдерді оқыту тәжірибесінде қарапайымнан жоғары деңгейге дейін арнайы сөздікқор мен грамматиканы қолдану стандарттары қалыптасқан. Қазақ тілін деңгей бойынша оқытуда қолданылатын коммуникативтік жағдаяттарға сай лексикалық, грамматикалық тақырыптар, сөздікқор сараланып, лексика-грамматикалық минимум құрастырылды.

Отандық тәжірибеде бұған дейін Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің *«Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктеріне қойылатын талаптарды айқындайтын ұлттық стандарттары»*, А. Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институты құрастырған *Жиілік сөздігі*, Ұлттық тестілеу орталығының *«Қазақ тілін меңгерудің тақырыптық лексикалық минимумы (A1, A2, B1, B2, C1)»*, Ұлттық тілдік корпус жанында дайындалған деңгейлік лексика-грамматикалық минимумдар, Назарбаев Зияткерлік мектептерінің лексика-грамматикалық минимумы қолданылып келді. Жоғарыда көрсетілген еңбектер лексика-грамматикалық минимум құрастырылу барысында ескерілді.

Аталмыш нұсқаулықта Жалпыеуропалық құзыреттіліктер жүйесінде (CEFR) көрсетілген A1, A2, B1, B2, C1 деңгейлеріне сай сөздер тізбесі ұсынылады.

Әр деңгей бойынша лексика-грамматикалық минимум құрылымы төмендегідей ретте ұсынылады:

- нұсқаулық;
- лексикалық минимумның әліпбилік тізбесі;
- лексикалық минимумның тақырыптық тізбесі;
- кірме, халықаралық қолданыстағы резерв сөздер тізбесі;
- дайын сөйлесім құрылымдары (клише сөздер);
- фразалық тіркестер тізбесі;
- грамматикалық минимум;
- лексика-грамматикалық минимумның теориялық негіздемесі;
- әдебиеттер тізімі.

Нұсқаулық – қазақ тілі оқытылатын барлық мекемелер (мектепке дейінгі, орта және жоғары білім беру мекемелері, мемлекеттік мекемелер, жекелеген тіл оқыту орталықтары, тіл білу деңгейін анықтайтын құзырлы мекемелер, оқулық орталығы мен баспалар, зерттеу институттары) мен өз бетімен тіл үйренушілерге бағыт-бағдар беретін әдістемелік құрал. Тіл үйретуші ұсынылған лексика-грамматикалық минимумды басшылыққа ала отырып, тіл үйренушілердің білім деңгейін, дағдысын, мамандығын, жас ерекшелігін ескеріп, оларға қажет минимум тізбесін жасай алады.

Қазақ тіліне деген сұраныстың артуы тіл оқыту әдістемесінің жетілуіне ықпал етеді, яғни

қолданысқа ұсынылып отырған лексика-грамматикалық минимум жан-жақты жүргізілетін сынама жұмыстарынан кейін қайта өңделіп, толығып отырады.

Лексикалық минимум

Әр тіл деңгейі бойынша жаңадан қосылған лексикалық бірліктер **қою шрифтімен** белгіленеді. Мысалы, А2 деңгейінде 1270 сөз, ал В1 деңгейінде 2040 сөз қамтылған. Бұл дегеніміз В1 деңгейіндегі 2040 лексикалық бірліктің ішінде А2 деңгейіндегі 1270 сөз бен 770 жаңа сөз бар дегенді білдіреді. Осылайша, әр деңгей алдыңғы деңгейдің сөздерін қамти отырып, жаңа сөздермен толықтырылады. Әр деңгейге жаңадан қосылған сөздер мен тіркестерде де осы қағида сақталады.

Әр деңгей бойынша:

А1 – 690 сөз;

А2 – 1270 сөз;

В1 – 2040 сөз;

В2 – 2730 сөз;

С1 – 3650 сөз қамтылды.

Жинақта басқа тілдерден енген және халықаралық қолданыстағы сөздер «резерв» сөздер ретінде көрсетілген.

Сонымен қатар А1, А2 деңгейлерінде ортақ сөздер (үстеу, сан есім, есімдік, модаль сөздер т.б.) лексикалық минимумның жалпы тізбесіне енсе, В1 деңгейінен бастап ортақ лексикалық бірліктер жалпы тақырыптық лексикадан кейін бөлек беріледі. Клишелер мен фразалық тіркестер де деңгейлер бойынша іріктеліп ұсынылады.

Лексикалық минимум тізбесінде кейбір омоним сөздер тақырыптарға байланысты қайталанып келеді. Мысалы, *ара – жәндік, ара – құрылыс құралы*. Бұндай жағдайда жақшаға түсініктемесі беріледі. Ал қолданысына байланысты сөз табы өзгертін сөздер, мысалы, *алтын – зат есім/сын есім* сияқты лексикалық бірліктердің сөз таптары таяқшамен көрсетіледі.

Лексикалық тақырыптарды тіл үйретуші іштей тақырыпшаларға бөлу, тақырып ішіндегі сөздерді топтастырып үйрету, грамматиканы бірге меңгерту жұмыстарын қалауынша қолдана алады.

Грамматикалық минимум

Грамматикалық минимум қарапайымнан күрделіге ұстанымы бойынша әр деңгейге сай топтастырылды. Бастапқы деңгейлерде грамматикалық минимум қазақ тілінің жиі қолданылатын морфологиялық формаларын, синтаксистік құрылымдарын қамтиды. Ал жоғары деңгейлерде күрделірек құрылымдар берілді. Мысалы, А1 қарапайым деңгейінде зат есімнің септік жалғаулары үйретілсе, А2 деңгейінде осы жалғаулардың күрделенген түрі ұсынылады:

А1. Б.с. Мектеп**ке** бардым.

А2. Б.с. Күзге **дейін** күтемін.

В1. Б.с. Концерт тыңдау**ға** келдім.

В2. Б.с. Ол еліміздің ауылдары**на**, аудандары**на** көмектесті.

Тіл үйретуші грамматикалық минимумды қолдануда сабақ мақсатына, тіл үйренушінің тілдік деңгейіне байланысты өз қалауынша қолдана алады. Яғни грамматикалық минимумдағы реттілікті сақтау міндетті емес.

Әр деңгейге сай жаңа коммуникативтік міндеттерді шешуге арналған грамматикалық материалдар толықтырылып, бастапқы деңгейде дайын күйінде берілген сөзжасамдық құрылымдар жоғары деңгейлерде екшеліп, олардың жасалу жолдары нақты көрсетілді. Атап айтқанда, сөзжасам бойынша (жұмысшы, дәрігер, ақылды, ақылсыз, балалық т.б.), кейбір синонимдік құрылымдар (иелік -ікі/-дікі/-тікі, үлкенірек, қып-қызыл, т.б.). Септік жалғаулары жаңа мағыналармен, сөз таптарының жаңа лексикалық мағына жасайтын тұлғаларымен (бір, екеу, төрт-төрттен, ондаған т.б.), жаңа сөз таптарымен (есімдік, сан есім, шылау, одағай, үстеу, модаль), жаңа грамматикалық формалармен (етіс, шак, рай формалары т.б.), күрделі синтаксистік құрылымдармен (жай сөйлемнен бастап, салалас, сабақтас құрмалас сөйлемдердің мағыналық түрлері) толықтырылды.

Тіл меңгерудің C1 жоғары деңгейінде тіл үйренуші мәтіндермен жұмыс істеуді үйренеді. Мұнда мәтін түрлері, стилі, логикалық құрылымы, ойды дәлелдеу, сыни ойлау, салыстыру, бағалау, түрлендіруге т.б. дағдыланады.

Грамматикалық минимумда әр деңгей бойынша қосылған жаңа тақырып қою шрифтпен көрсетілген.

ЛЕКСИКАЛЫҚ МИНИМУМ

ӘЛПБИЛІК ТІЗБЕ

Лексикалық
минимум

Сөз табы

А

Аға	зат есім
ағаш	зат есім
ағза	зат есім
ағу	етістік
ағылшын тілі	зат есім
адал	сын есім
адам	зат есім
адамгершілік	зат есім
адамзат	зат есім
адасу	етістік
аз	үстеу
азаю/азайту	етістік
азамат	зат есім
азаматтық	зат есім
азық-түлік	зат есім
ай (аспан денесі/30 күн)	зат есім
айдар	зат есім
айдаһар	зат есім
аймақ	зат есім
айна	зат есім
айнала	зат есім
айналу	етістік
айналысу	етістік
айран	зат есім
айтарлықтай	үстеу
айту	етістік
айыппұл	зат есім

айырбастау	етістік
айырмашылық	зат есім
ақ	сын есім
ақ шашты	сын есім
ақкөңіл	сын есім
аққу	зат есім
аққұба	сын есім
ақпан	зат есім
ақпарат	зат есім
ақуыз	зат есім
ақша	зат есім
ақша айналымы	зат есім
ақшыл	сын есім
ақыл	зат есім
ақылды	сын есім
ақылы	сын есім
ақымақ	сын есім
ақын	зат есім
ақырын	үстеу
алайда	шылау
алақай	одағай
алақан	зат есім
алаң	зат есім
аландау	етістік
аласа	сын есім
алға	үстеу
алғаш	үстеу
алғашқы	сын есім
алғыс	зат есім
алғыс айту/білдіру	етістік
алды	көмекші сөз

алдын ала	үстеу	аралау	етістік
алдыңүні	үстеу	арасы	көмекші сөз
алдыңғы қатарлы	сын есім	арзан	сын есім
алжапқыш	зат есім	арқа	зат есім
алқа	зат есім	арқар	зат есім
алқызыл	сын есім	арқылы	шылау
алма	зат есім	арман	зат есім
алмұрт	зат есім	армандау	етістік
алпыс	сан есім	арнайы	үстеу
алпыстай	сан есім	артқа	үстеу
алпысыншы	сан есім	арту	етістік
алтау	сан есім	арты	көмекші сөз
алты	сан есім	артық	үстеу
алты-жеті	сан есім	аршу	етістік
алтын	зат есім/сын есім	арық	сын есім
алтыншы	сан есім	арықтау	етістік
алу	етістік	арыстан	зат есім
алыс	сын есім	ас мәзірі	зат есім
амалсыздан	үстеу	аса	үстеу
амандасу	етістік	аскөк	зат есім
ана	зат есім	асқабақ	зат есім
ана тілі	зат есім	асқазан	зат есім
ана/анау	есімдік	асқыну	етістік
анағұрлым	үстеу	аспаз	зат есім
анда-санда	үстеу	аспан	зат есім
анық	сын есім	аспап	зат есім
анықтама	зат есім	астана	зат есім
анықтау	етістік	асты	көмекші сөз
аң	зат есім	асүй	зат есім
апару	етістік	асхана	зат есім
апта	зат есім	асығу	етістік
ара	зат есім	асыл тас	зат есім
арақ	зат есім	ат/есім	зат есім
арал	зат есім	ата	зат есім
араласу/араластыру	етістік	ата-ана	зат есім

атак/даңқ	зат есім
атақты	сын есім
ату	етістік
аты-жөні	зат есім
ауа	зат есім
ауа райы	зат есім
ауа райы болжамы	зат есім
ауабаптағыш	зат есім
аудан	зат есім
аудармашы	зат есім
аудару	етістік
аула	зат есім
аулау	етістік
ауру жұғу	етістік
аурухана	зат есім
ауыз	зат есім
ауызша	үстеу
ауыл	зат есім
ауыр	сын есім
ауыру	етістік
ауысу/ауыстыру	етістік
аш	сын есім
ашқыш	зат есім
ашу	етістік/зат есім
ашулану	етістік
ашық	сын есім
ашықхат	зат есім
ащы	сын есім
аю	зат есім
аяз	зат есім
аяқ	зат есім
аяқкиім	зат есім
аяқтау	етістік
аялдама	зат есім
аяу	етістік

Ә

Әбден	үстеу
әдебиет	зат есім
әдейі	үстеу
әдемі	сын есім
әдепті	сын есім
әдет	зат есім
әдетте	үстеу
әділ	сын есім
әже	зат есім
әжім	зат есім
әзер	үстеу
әзіл	зат есім
әзілдеу	етістік
әйгілі	сын есім
әйел	зат есім
әйнек	зат есім
әйтеуір	модаль сөз
әке	зат есім
әкелу	етістік
әкету	етістік
әке-шеше	зат есім
әкім	зат есім
әкімшілік	зат есім
әлде	шылау
әлдебіреу	есімдік
әлдекім	есімдік
әлем	зат есім
әлемдік	сын есім
әлеуметтану	зат есім
әлеуметтік	сын есім
әлеуметтік желі	зат есім
әлсіз	сын есім
әліппе	зат есім

әмиян	зат есім
ән	зат есім
ән айту	етістік
әне/әнеки	есімдік
әнұран	зат есім
әнші	зат есім
әңгіме	зат есім
әпке	зат есім
әрбір	есімдік
әрең	үстеу
әрине	модаль сөз
әркім	есімдік
әрқайсы	есімдік
әрқашан	есімдік
әрнәрсе	есімдік
әртіс	зат есім
әрі (бағыт)	үстеу/шылау
әріп	зат есім
әріптес	зат есім
әсер ету/ықпал ету	етістік
әскер	зат есім
әскери	сын есім
әтеш	зат есім
әткеншек	зат есім
әтір	зат есім
әуежай	зат есім
әуес болу	етістік
әуесқой	сын есім
әшекей	зат есім

Б

Баға	зат есім
бағалау	етістік
бағана	үстеу
бағдарлама	зат есім

бағдаршам	зат есім
бағыт	зат есім
базар	зат есім
бай	сын есім/зат есім
байқау	етістік/зат есім
байланыс	зат есім
байыпты	сын есім
бак/бақша	зат есім
бақа	зат есім
бақай	зат есім
бақбақ	зат есім
бақылау	етістік
бақыт	зат есім
бақытты	сын есім
бал	зат есім
бала	зат есім
бала кез	зат есім
балабақша	зат есім
балақ	зат есім
балалық	зат есім
балалық шақ	зат есім
балапан	зат есім
балмұздақ	зат есім
балшық	зат есім
балық	зат есім
балықшы	зат есім
баптау	етістік
бар	модаль сөз
барлық	есімдік
бармақ	зат есім
бару	етістік
барша	есімдік
барыс	зат есім
бас	зат есім
бас кейіпкер	зат есім

баскиім	зат есім
басқа	сын есім
басқарма	зат есім
басқару	етістік
басқаша	үстеу
баспалдақ	зат есім
бастау	етістік
бастауыш	зат есім
басты рөл	зат есім
бастық	зат есім
басшы	зат есім
басшылық	зат есім
басы	көмекші сөз
басылым	зат есім
бата	зат есім
батпақ	зат есім
бату	етістік
батыл	сын есім
батыр	сын есім/зат есім
батыс	зат есім
бау	зат есім
бауыр	зат есім
бауырсақ	зат есім
баялды	зат есім
баяндама	зат есім
баяу/жай	үстеу
бәйшешек	зат есім
бәліш	зат есім
бәрі	есімдік
бәсе	модаль сөз
бәсекеге қабілетті	сын есім
бәтеңке	зат есім
беделді	сын есім
безендіру	етістік
бейбіт	сын есім

бейбітшілік	зат есім
бейнекамера	зат есім
бейресми	сын есім
бейсенбі	зат есім
бейіндік	сын есім
бекер/бекерге	үстеу
бекет	зат есім
беку/бекіту	етістік
бел	зат есім
белгілеу	етістік
белгілі	сын есім
белдемше	зат есім
белдік/белбеу	зат есім
белсенді	сын есім
беру	етістік
бері	үстеу
бес	сан есім
бес-алты	сан есім
бес-алтыдан	сан есім
бесеу	сан есім
бесік	зат есім
бесінші	сан есім
бет (парақ/адамның беті)	зат есім
бетперде	зат есім
беті-қолын жуу	
бешпет/бешпент	зат есім
би	зат есім
бие	зат есім
билеу	етістік
билік	зат есім
биші	зат есім
биыл	үстеу
биік	сын есім
биіктік	зат есім

блог жүргізу	етістік	бұршақ	зат есім
бой	зат есім	бұрын	үстеу
болашақ	зат есім	бұрыш (дәмдеуіш/ заттың бұрышы)	зат есім
болжам	зат есім	бұтақ	зат есім
болу	етістік	бүгін	үстеу
бор	зат есім	бүйрек	зат есім
боран	зат есім	бүкіл	есімдік
бос	сын есім	бүркіт	зат есім
бос уақыт	зат есім	бүрсігүні	үстеу
босау	етістік	былғары	зат есім
босқа	үстеу	былтыр	үстеу
бота/ботақан	зат есім	біз	есімдік
ботқа	зат есім	білезік	зат есім
бояу	зат есім/етістік	білек	зат есім
бөлек	сын есім	білу	етістік
бөлме	зат есім	білікті	сын есім
бөлу	етістік	білім	зат есім
бөлшек	зат есім	білімді	сын есім
бөлік	зат есім	бір	есімдік
бөлім	зат есім	бір де бір	есімдік
бөпе	зат есім	біраз	үстеу
бөтелке	зат есім	бірақ	шылау
буу	етістік	бір-бірден	сан есім
буын	зат есім	бірге	үстеу
бұғы	зат есім	бірде	шылау
бұзау	зат есім	бірдей	сын есім
бұзу	етістік	бірден	үстеу
бұзық	сын есім	бірдеңе	есімдік
бұйра	сын есім	бірегей	сын есім
бұқтыру	етістік	бір-екі	сан есім
бұл	есімдік	біресе	шылау
бұлақ	зат есім	біреу	сан есім/есімдік
бұлбұл	зат есім	бірнәрсе	есімдік
бұлт	зат есім	бірнеше	есімдік
бұру/бұрылу	етістік		

бірталай үстеу
бірінші сан есім
біту етістік

В

Валюта бағамы зат есім

Г

Гауһар зат есім
гөрі шылау
гүл зат есім
гүлшоғы зат есім

Ғ

Ғажайып зат есім/сын есім
ғаламтор зат есім
ғалым зат есім
ғана/қана шылау
ғарыш зат есім
ғарышкер зат есім
ғасыр зат есім
ғашық болу етістік
ғимарат зат есім
ғылым зат есім
ғылыми сын есім

Д

Дайындау/ дайындалу етістік
дайындық зат есім
дала зат есім
далап зат есім
даму/дамыту етістік
дана сын есім/зат есім
даңғыл зат есім
дарын зат есім
дарынды сын есім
дастарқан зат есім

дауыл зат есім
дауыс зат есім
даяшы зат есім
да/де/та/те шылау
дәл/тура үстеу
дәлел зат есім
дәлелдеу етістік
дәліз зат есім
дәмдеуіш зат есім
дәмді сын есім
дәмхана зат есім
дәптер зат есім
дәретхана зат есім
дәрумен зат есім
дәрі зат есім
дәрігер зат есім
дәрісхана зат есім
дәріхана зат есім
дәстүр зат есім
дәуір зат есім
дегенмен шылау
дейін шылау
демалу етістік
демалыс зат есім
дене зат есім
дене қызуы зат есім
дене мүшесі зат есім
дене шынықтыру зат есім
денелі сын есім
денсаулық зат есім
деңгей зат есім
дереу үстеу
деу етістік
домалақ сын есім
домбыра зат есім

доп	зат есім
дос	зат есім
достық	зат есім
дөңгелек	зат есім
дөрекі	сын есім
душқа түсу	
дұрыс тамақтану	
дұрыс/дұрыс емес	модаль сөз
дұшпан	зат есім
дүйсенбі	зат есім
дүкен	зат есім
дүниежүзі	зат есім
дүниетану	зат есім
дыбыс	зат есім
дымқыл	сын есім
дін	зат есім
діни	сын есім
дірілдеу	етістік

Е

Егу	етістік
егіншаруашылығы	зат есім
едәуір	үстеу
еден	зат есім
езу	етістік
екеу	сан есім
екпе	зат есім
екі	сан есім
екі жүз-үш жүз	сан есім
екіден бір	сан есім
екі-екіден	сан есім
екінші	сан есім
екі-үш	сан есім
ел	зат есім
елтаңба	зат есім

елу	сан есім
елудей	сан есім
елуінші	сан есім
елші	зат есім
елік	зат есім
емдеу/емделу	етістік
емен	зат есім
емтихан	зат есім
емхана	зат есім
ең	үстеу
еңбегі сіңген	етістік
еңбек	зат есім
еңбек демалысы	зат есім
еңбек ету	етістік
еңбекқор	сын есім
еңбектеу	етістік
еңкею	етістік
ер адам/еркек	зат есім
ереже	зат есім
ерекшелік	зат есім
ересек	сын есім/зат есім
ержүрек	сын есім
ерке	сын есім/зат есім
еркін	үстеу
ерте	үстеу
ертегі	зат есім
ертең	үстеу
еру/еріту	етістік
ерін	зат есім
ес (жады)	зат есім
есек	зат есім
есеп	зат есім
есептеу	етістік
есепші	зат есім
есею	етістік

еске түсіру	етістік
ескерткіш	зат есім
ескеру/ескерту	етістік
ескі	сын есім
есте сақтау	етістік
естелік	зат есім
есту	етістік
есік	зат есім
ет/қазақша ет	зат есім
етек	зат есім
етік	зат есім
еш	есімдік
ешбір	есімдік
ешкі	зат есім
ешкім	есімдік
ешқайда	есімдік
ешқайсы	есімдік
ешқандай	есімдік
ешқашан	есімдік
ешнәрсе	есімдік
ештеңе	есімдік

Ж

Жабайы	зат есім
жабу	етістік
жаға	зат есім
жағажай	зат есім
жағалау	зат есім/етістік
жағу (от/май)	етістік
жағымды	сын есім
жаз	зат есім
жаза	зат есім
жазалау	етістік
жазбаша	үстеу
жазғы	сын есім

жазу	етістік
жазушы	зат есім
жазық	сын есім / зат есім
жазылу (дәрігерге/аурудан жазылу)	етістік
жайлы	сын есім
жайын	зат есім
жақсы	сын есім
жақсы көру	етістік
жақсылық	зат есім
жақын	сын есім
жалаң аяқ	үстеу
жалбыз	зат есім
жалға алу	етістік
жалғау/жалғастыру	етістік
жалғыз	үстеу
жалқау/еріншек	сын есім
жалығу	етістік
жаман	сын есім
жамандық	зат есім
жанартау	зат есім
жан-жақты	сын есім
жанкүйер	зат есім
жануар	зат есім
жаны	көмекші сөз
жаңа	сын есім
жаңа ғана/тап жаңа	үстеу
жаңа жыл	зат есім
жаңалық	зат есім
жаңашыл	сын есім
жаңбыр	зат есім
жаңғақ	зат есім
жапсыру	етістік
жапырақ	зат есім
жара/жарақат	зат есім

жарасу	етістік
жаратылыстану	зат есім
жаркылдау	етістік
жарнама	зат есім
жарты (сағат/нан)	зат есім
жару/жарылу	етістік
жарық	сын есім/зат есім
жарылыс	зат есім
жарым (бір жарым)	зат есім
жарыс	зат есім
жарысу	етістік
жас	зат есім/сын есім
жасанды	сын есім
жасанды интеллект	зат есім
жасару	етістік
жасау/істеу	етістік
жасөспірім	сын есім/зат есім
жастық (зат/өмір сүру кезеңі)	зат есім
жасыл	сын есім
жасыру	етістік
жатақхана	зат есім
жаттау	етістік
жаттығу жасау	етістік
жаттықтырушы	зат есім
жату	етістік
жатын бөлме	зат есім
жауап	зат есім
жауап беру	етістік
жауапкершілік	зат есім
жауапты	сын есім
жауу	етістік
жауын	зат есім
жауын-шашын	зат есім
жауырын	зат есім

жаһандық	сын есім
жаю	етістік
жаяу	үстеу
жаяу жүргінші	зат есім
жәбірленуші	зат есім
жәндік	зат есім
және	шылау
жәшік	зат есім
жедел жәрдем	зат есім
жейде	зат есім
жек көру	етістік
жеке кәсіпкер	зат есім
жеке куәлік	зат есім
жеке тұлға	зат есім
жекеменшік	зат есім
жексенбі	зат есім
жел	зат есім
желтоқсан	зат есім
желім	зат есім
жеміс ағашы	зат есім
жеміс-жидек	зат есім
жең	зат есім
жеңге	зат есім
жеңу	етістік
жеңіл	сын есім
жеңілдік	зат есім
жеңілу	етістік
жеңіс	зат есім
жер	зат есім
жер сілкінісі	зат есім
жер үй	зат есім
жергілікті	сын есім
жершары	зат есім
жетекші	зат есім/сын есім
жетеу	сан есім

жеткізу	етістік
жетпіс	сан есім
жетпістей	сан есім
жетпісінші	сан есім
жету	етістік
жеті	сан есім
жетінші	сан есім
жеті-сегіз	сан есім
жетістік	зат есім
жеу	етістік
жинау	етістік
жиһаз	зат есім
жиырма	сан есім
жиырмадай	сан есім
жиырмадан	сан есім
жиырма-отыз	сан есім
жиырмасыншы	сан есім
жиі	үстеу
жоғары	үстеу
жоқ	модаль сөз
жол	зат есім
жол белгісі	зат есім
жол қозғалысы	зат есім
жолақы	зат есім
жолаушы	зат есім
жолбарыс	зат есім
жолдама	зат есім
жолдас	зат есім
жолсерік	зат есім
жоспар	зат есім
жою	етістік
жөндеу	етістік
жөтелу	етістік
жуа	зат есім
жуан	сын есім

жуу	етістік
жуық	шылау
жуынатын бөлме	зат есім
жұқа	сын есім
жұқпалы ауру	зат есім
жұлдыз	зат есім
жұлу	етістік
жұма	зат есім
жұмсақ	сын есім
жұмыртқа	зат есім
жұмыс	зат есім
жұмыс істеу	етістік
жұмысшы	зат есім
жұп	зат есім
жұрт	зат есім
жұту	етістік
жүгері	зат есім
жүгіру	етістік
жүз	сан есім
жүздей	сан есім
жүзден	сан есім
жүзу	етістік
жүзім	зат есім
жүзінші	сан есім
жүйелі	сын есім
жүйке	зат есім
жүк	зат есім
жүк тасушы	зат есім
жүлде	зат есім
жүргізуші	зат есім
жүрек	зат есім
жүру	етістік
жыл	зат есім
жылан	зат есім
жылау	етістік

жылдам	үстеу
жылдамдық	зат есім
жылқы/ат	зат есім
жылу/жылыту	етістік
жылы	сын есім
жыныс	зат есім
жыр	зат есім
жырту	етістік
жыртық	сын есім/зат есім
жібек	зат есім
жіберу	етістік
жігіт/ер жігіт	зат есім
жіңішке	сын есім
жіп	зат есім

З

Зақымдау	етістік
заманауи	сын есім
заң	зат есім
заңгер	зат есім
зат	етістік
зауыт	зат есім
зейнеткер	зат есім
зергер	зат есім
зерттеу	етістік
зертхана	зат есім
зиян	сын есім

И

Иек	зат есім
изеу	етістік
илеу	етістік
ине	зат есім
ине салу	етістік
ирек	сын есім
ит	зат есім

иық	зат есім
иіс	зат есім
иіскеу	етістік
иіссу	зат есім

К

Картоп	зат есім
кәдесый	зат есім
кәдімгі	сын есім
кәмпит	зат есім
кәрі	сын есім
кәрілік	зат есім
кәстөм	зат есім
кәстрөл	зат есім
кәсіби	сын есім
кәсіп	зат есім
кәсіпорын	зат есім
кәуап	зат есім
кебу/кептіру	етістік
кедей	сын есім
кеден	зат есім
кез/кезде	зат есім
кездейсоқ	сын есім
кездесу	етістік/зат есім
кезек	зат есім
кезең	зат есім
кей	есімдік
кейбір/кейбіреу	есімдік
кейде	үстеу/шылау
кейін	үстеу/шылау
кейіпкер	зат есім
келесі	сын есім
келу	етістік
келі	зат есім
келісу	етістік

келісім	зат есім	көбею/көбейту	етістік
кем	үстеу	көгершін/кептер	зат есім
кеме	зат есім	көже	зат есім
кемпір	зат есім	көз	зат есім
кемпірқосақ	зат есім	көзқарас	зат есім
кен орны	зат есім	көзілдірік	зат есім
кенет	үстеу	көйлек	зат есім
кенже	сын есім/зат есім	көк	сын есім
кең	сын есім	көк көз	сын есім
кеңес	зат есім	көк шай	зат есім
кеңесші	зат есім	көкөніс	зат есім
кептеліс	зат есім	көктайғақ	сын есім
керек	модаль сөз	көктем	зат есім
кереует	зат есім	көктемгі	сын есім
кері байланыс	зат есім	көл	зат есім
керік	зат есім	көлденең	сын есім
кесе	зат есім	көлем	зат есім
кесте (сызба/ қолөнер)	зат есім	көлік	зат есім
кесу	етістік	көмек сұрау	етістік
кету	етістік	көмектесу	етістік
кеуде	зат есім	көмекші	зат есім
кеудеше	зат есім	көмір	зат есім
кеш	үстеу/зат есім	көмірсу	зат есім
кеш/кешке	зат есім	көңілді	сын есім
кеше	үстеу	көңіл-күй	зат есім
кешкі ас	зат есім	көп	үстеу
кешігу	етістік	көпбұрыш	зат есім
кешіру	етістік	көпқабатты	сын есім
киіз	зат есім	көпшіл	сын есім
киік	зат есім	көпір	зат есім
киім	зат есім	көрермен	зат есім
киім ілгіш	зат есім	көркем	сын есім
кию	етістік	көркем еңбек	зат есім
көбелек	зат есім	көрме	зат есім
		көрпе	зат есім

көру/көрсету	етістік
көрші	зат есім
көрікті	сын есім
көрініс	зат есім
көтеру	етістік
көше	зат есім
көшу	етістік
көшіру	етістік
куәлік	зат есім
күз	зат есім
күзгі	сын есім
күзету	етістік
күй	зат есім
күй/қалып	зат есім
күйеу	зат есім
күйші	зат есім
күлгін	сын есім
күлкілі	сын есім
күлу	етістік
күлімдеу	етістік
күмәндану	етістік
күміс	зат есім/сын есім
күн (аспан денесі/ уақыт өлшемі)	зат есім
күн тәртібі	зат есім
күнбағыс	зат есім
күнге қыздырыну	
күнде	үстеу
күнделік	зат есім
күнделікті	үстеу
күндіз	үстеу
күнтізбе	зат есім
күні бойы (апта/ай/ жыл)	үстеу
күні-түні	үстеу

күрделі	сын есім
күрес	зат есім
күркетауық	зат есім
күркіреу	етістік
күрте	зат есім
күріш	зат есім
күту	етістік
күш	зат есім
күшею	етістік
күшті	сын есім
күшік	зат есім
күю	етістік
кіл/кілең	үстеу
кілегей	зат есім
кілем	зат есім
кілт	зат есім
кім?	есімдік
кір жуғыш мәшине	зат есім
кір/лас	сын есім
кіреберіс	зат есім
кірпі	зат есім
кірпік	зат есім
кіру	етістік
кірісу	етістік
кісі	зат есім
кітап	зат есім
кітапхана	зат есім
кішкентай	сын есім
кіші	сын есім

Қ

Қабат	зат есім
қабық	зат есім
қабылдау	етістік
қабырға	зат есім

қағаз	зат есім
қадам	зат есім
қажет	модаль сөз
қажеттілік	зат есім
қаз	зат есім
қазақ	зат есім
қазақ тілі	зат есім
Қазақстан Республикасы	зат есім
қазақша	үстеу
қазан (ыдыс/ай атауы)	зат есім
қазба байлық	зат есім
қазу	етістік
қазы-қарта	зат есім
қазылар алқасы	зат есім
қазына	зат есім
қазір	үстеу
қайғы	зат есім
қайда?/қайдан?	есімдік
қаймақ	зат есім
қайнау/қайнату	етістік
қайсы?	есімдік
қайта/қайтадан	үстеу
қайталау	етістік
қайту	етістік
қайтыс болу	етістік
қайтіп?	есімдік
қайшы	зат есім
қайық	зат есім
қайың	зат есім
қайырымды	сын есім
қақпа	зат есім
қақпақ	зат есім
қал	зат есім

қала	зат есім
қалай?/қалайша?	есімдік
қалам	зат есім
қалампыр	зат есім
қалау	етістік
қалжың	зат есім
қалжыңдау	етістік
қалпақ	зат есім
қалта	зат есім
қалу	етістік
қалың	сын есім
қалыңдық	зат есім
қалып (нан/бәліш)	зат есім
қамыр	зат есім
қамыс	зат есім
қан	зат есім
қан айналымы	зат есім
қан қысымы	зат есім
қандай?/қай?	есімдік
қант	зат есім
қантамыр	зат есім
қанша?/ неше?	есімдік
қаңтар	зат есім
қар	зат есім
қар басу	етістік
қара	сын есім
қара торы	сын есім
қарағай	зат есім
қарай	шылау
қарақат	зат есім
қарақұмық	зат есім
қараңғы	сын есім
қарапайым	сын есім
қарастыру	етістік
қарау	етістік

қараша	зат есім	қию	етістік
қарбалас	сын есім/зат есім	қиял	зат есім
қарбыз	зат есім	қияр	зат есім
қарға	зат есім	қобыз	зат есім
қаржы	зат есім	қоғам	зат есім
қарлығаш	зат есім	қоғамдық	сын есім
қарны ашу	етістік	қоғамтану	зат есім
қарны тою	етістік	қозғау/қозғалу	етістік
қарсы	үстеу	қозы	зат есім
қарсы алу	етістік	қой	зат есім
қарт	сын есім/зат есім	қой/ғой	шылау
картаю	етістік	қойылым	зат есім
қарын	зат есім	қоқиқаз	зат есім
қарындас	зат есім	қоқыс	зат есім
қарындаш	зат есім	қол	зат есім
қас	зат есім	қол бұлғау	етістік
қасқыр	зат есім	қола	сын есім
қасы	көмекші сөз	қолғап	зат есім
қасық	зат есім	қолдану	етістік
қатал	сын есім	қолжүгі	зат есім
қатар	шылау	қолжетімді	сын есім
қате	сын есім	қолжүгі	етістік
қатты	сын есім	қолма-қол	үстеу
қату/қатыру	етістік	қолөнер	зат есім
қатыгез	сын есім	қолтырауын	зат есім
қатық	зат есім	қолшатыр	зат есім
қатысу	етістік	қонақ	зат есім
қауын	зат есім	қонақ бөлме	зат есім
қауіпті	сын есім	қонақжай	сын есім
қашан?	есімдік	қонақүй	зат есім
қашу	етістік	қонжық	зат есім
қашықтық	зат есім	қону	етістік
қирау/қирату	етістік	қоныс той	зат есім
қисық	сын есім	қоңыз	зат есім
қиын	үстеу/сын есім	қоңыр	сын есім

қоңырау	зат есім	құлын/құлыншақ	зат есім
қоңырау шалу	етістік	құлып	зат есім
қор	зат есім	құм	зат есім
қорап	зат есім	құмыра	зат есім
қорғау	етістік	құмырсқа	зат есім
қорғаушы	зат есім	құндылық	зат есім
қоректену	етістік	құпия сөз	зат есім
қорқақ	сын есім	құпия/сыр	зат есім
қорқу	етістік	құптау/мақұлдау	етістік
қорқынышты	сын есім	құрбы	зат есім
қоршаған орта	зат есім	құрғақ	сын есім
қорытынды	зат есім	құрғақшылық	зат есім
қосу	етістік	құрлық	зат есім
қосымша	зат есім/сын есім	құрма	зат есім
қоштасу	етістік	құрметтеу	етістік
қою	сын есім/етістік	құрметті	сын есім
қоян	зат есім	құрт (жәндік/тағам)	зат есім
қу	сын есім	құрылыс	зат есім
қуану	етістік	құс	зат есім
қуаныш	зат есім	құтқару	етістік
қуаттау	етістік	құттықтау	етістік
қуу	етістік	құшақтасу/ құшақтау	етістік
қуырдақ	зат есім	құю	етістік
қуыру	етістік	қыдыру	етістік
қуыршақ	зат есім	қыз	зат есім
қуыс	сын есім	қыз ұзату	зат есім/етістік
құбылмалы	сын есім	қызанақ	зат есім
құжат	зат есім	қызғалдақ	зат есім
құймақ	зат есім	қызмет	зат есім
құйын	зат есім	қызмет көрсету	етістік
құқық	зат есім	қызметкер	зат есім
құқық бұзушылық	зат есім	қызу өлшегіш	зат есім
құлақ	зат есім	қызығу	етістік
құлау	етістік	қызық	сын есім
құлпынай	зат есім		

қызыл	сын есім
қызылша	зат есім
қылмыс	зат есім
қылмыскер	зат есім
қымбат	сын есім
қымыз	зат есім
қыран	зат есім
қыркүйек	зат есім
қырқыншы	сан есім
қыру/қырыну	етістік
қырық	сан есім
қырыққабат/ орамжапырақ	зат есім
қырықтай	сан есім
қыс	зат есім
қысқа	сын есім
қысқа толқынды пеш	зат есім
қысқару	етістік
қысқы	сын есім
қышқыл	сын есім
лағман	зат есім
лайықты	сын есім
лақ	зат есім
лақтыру	етістік
ластану	етістік
лауазым	зат есім
лүпіл басу	етістік

М

Мазмұн	зат есім
май	зат есім
майлы	сын есім
майлық	зат есім
маймыл	зат есім
мақала	зат есім

мақсат	зат есім
мақта	зат есім
мақтау/мақтану	етістік
малшаруашылығы	зат есім
маман	зат есім
мамық	зат есім/ сын есім
мамыр	зат есім
маңдай	зат есім
маңызды	сын есім
марапаттау	етістік
марғау	зат есім
маржан	зат есім
маса	зат есім
мата	зат есім
маусым (ай атауы/ мезгіл)	зат есім
махаббат	зат есім
ма/ме/ба/бе/па/пе/ ше	шылау
мәдени	сын есім
мәдениет	зат есім
мәдениетті	сын есім
мәлімет	зат есім
мән/мағына	зат есім
мәнтi	зат есім
мәре	зат есім
мәтін	зат есім
мезгіл	зат есім
мейрам	зат есім
мейрамхана	зат есім
мейіз	зат есім
мейіргер	зат есім
мейірімді	сын есім
мекеме	зат есім
мекендеу	етістік

мекенжай	зат есім
мектеп	зат есім
мемлекет	зат есім
мемлекеттік қызметші	зат есім
мен	есімдік
мен/бен/пен	шылау
мең	зат есім
меңгеру	етістік
меңгеруші	зат есім
мерейтой	зат есім
мереке	зат есім
мерзім	зат есім
мерзімі өткен	
мешіт	зат есім
ми	зат есім
минералды су	зат есім
мойын	зат есім
монша	зат есім
моншақ	зат есім
мөлдір	сын есім
мөлшер	зат есім
мұғалім	зат есім
мұз	зат есім
мұнай	зат есім
мұнайшы	зат есім
мұнда	үстеу
мұнаю	етістік
мұражай	зат есім
мұрт	зат есім
мұрын	зат есім
мұхит	зат есім
мүлде	үстеу
мүмкін	модаль сөз
мүсін	зат есім

мыжу	етістік
мықты	сын есім
мына/мынау	есімдік
мың	сан есім
мыңдай	сан есім
мыңнан	сан есім
мыңыншы	сан есім
мысал	зат есім
мысық	зат есім
міндет	зат есім
міне/мінеки	есімдік
мінездеме	зат есім
міну	етістік

Н

Нағыз	үстеу
назар аудару	етістік
найзағай	зат есім
нақты	сын есім
нақтылау	етістік
намыс	зат есім
нан	зат есім
науқан	зат есім
науқас	зат есім
наурыз	зат есім
Наурыз мерекесі	зат есім
нашақорлық	зат есім
нәзік	сын есім
нәресте	зат есім
нәтиже	зат есім
не/немесе	шылау
не?	есімдік
негіз	зат есім
негізгі	сын есім
неғұрлым	үстеу

нейрондық желі	зат есім
немере	зат есім
несие	зат есім
нешеу?	есімдік
нешінші?	есімдік
нөмір	зат есім
нөсер	зат есім
нұсқа	зат есім
нысан	зат есім

O

Облыс	зат есім
одақ	зат есім
ожау	зат есім
ой	зат есім
ойлау/ойлану	етістік
ойнау	етістік
ойын	зат есім
ойыншық	зат есім
оқиға	зат есім
оқу	етістік
оқу орны	зат есім
оқулық	зат есім
оқушы	зат есім
оқытушы	зат есім
ол	есімдік
олар	есімдік
он	сан есім
он бес-жиырма	сан есім
он шақты	сан есім
оннан бес	сан есім
он-он бес	сан есім
онша/онша емес	үстеу
оныншы	сан есім
оң жақ	

оңай	үстеу/сын есім
оңтүстік	зат есім
опа	зат есім
оралу	етістік
орамал	зат есім
орау	етістік
орман	зат есім
орналасу	етістік
орнату	етістік
орта/жоғары білім	
ортақ	сын есім
орталық	зат есім/сын есім
ортаншы	сын есім
орташа	сын есім
орын	зат есім
орынбасар	зат есім
орындау	етістік
орындық	зат есім
орыс тілі	зат есім
осы	есімдік
осылай	үстеу
осынау	есімдік
осында	үстеу
от	зат есім
ота	зат есім
Отан	зат есім
отандық өнім	зат есім
отбасы	зат есім
оттық	зат есім
отшашу	зат есім
отыз	сан есім
отыздай	сан есім
отызыншы	сан есім
отын	зат есім
отырғызу	етістік

отыру етістік
ою зат есім/етістік
ояну/ояту етістік

Ө

Өз/өзі есімдік
өзгеру етістік
өзгеше үстеу
өзекті сын есім
өзен зат есім
өйткені шылау
өкпе зат есім
өкше зат есім
өкіну етістік
өкініш зат есім
өлең зат есім
өлке зат есім
өлшем зат есім
өлшеу етістік
өмір зат есім
өмір сүру етістік
өмірбаян зат есім
өндіріс зат есім
өнер зат есім
өнеркәсіп зат есім
өнерлі сын есім
өнім зат есім
өрмекші зат есім
өрт зат есім
өрт сөндіруші зат есім
өртену етістік
өру етістік
өрік зат есім
өсу/өсіру етістік
өсімдік зат есім

өте үстеу
өткір сын есім
өту етістік
өтіну етістік
өтініш зат есім
өтірік сын есім/зат есім
өшу/өшіру етістік
өшіргіш зат есім

П

Пайда зат есім
пайдалану етістік
пайдаланушы/қолданушы зат есім
пайдалы сын есім
пайыз зат есім
палау зат есім
парақша зат есім
пәлте зат есім
пән зат есім
пәтер зат есім
перде зат есім
пияз зат есім
пойыз зат есім
пост салу
пошта зат есім
пысық сын есім
пышақ зат есім
пікір зат есім
піл зат есім
піскен етістік
пісу/пісіру етістік
пішін зат есім

Р

Рақат зат есім

рас/расында	модаль сөз
раушан	зат есім
рәміз	зат есім
ренжу	етістік
ресми	сын есім
рет	зат есім
реттеу	етістік
риза болу	етістік
рөл	зат есім
ру	зат есім
рухани	сын есім
рұқсат беру	етістік

С

Сабақ (оқу/өсімдік)	зат есім
сабақ кестесі	зат есім
сабын	зат есім
сабырлы	сын есім
сағат	зат есім
сағыз	зат есім
сағыну	етістік
сазан	зат есім
сазгер	зат есім
сайын	шылау
сақал	зат есім
сақина	зат есім
сақтау	етістік
сала	зат есім
салқын	сын есім
салмақ	зат есім
салмақты	сын есім
салу	етістік
салық	зат есім
салыстыру	етістік
сан	зат есім

сана	зат есім
санасу	етістік
санау	етістік
сандық	зат есім
саңырауқұлақ	зат есім
сапалы	сын есім
сапар	зат есім
сарғыш	сын есім
саркыт	зат есім
сары	сын есім
сарымсақ	зат есім
сату	етістік
сатушы	зат есім
сатылым	зат есім
сатып алу	етістік
сау	сын есім
сауатты	сын есім
сауда	зат есім
сауда жасау	етістік
саусақ	зат есім
сауысқан	зат есім
сахна	зат есім
саябақ	зат есім
саясат	зат есім
саясаткер	зат есім
саясаттану	зат есім
саяси	сын есім
саяхат	зат есім
саяхаттау	етістік
саяхатшы	зат есім
сәби	зат есім
сәбіз	зат есім
сәйкестендіру	етістік
сәл	үстеу
сәлемдеме	зат есім

сән	зат есім	сияқты	модаль сөз
сәнді	сын есім	соғу	етістік
сәрсенбі	зат есім	соғұрлым	үстеу
сәт/сәтте	зат есім	соғыс	зат есім
сәуле	зат есім	сол	есімдік
сәулет	зат есім	сол жақ	
сәуір	зат есім	сол себепті	шылау
себебі	шылау	сол үшін	шылау
себеп	зат есім	солтүстік	зат есім
себет	зат есім	солу	етістік
себу (әтір/дән)	етістік	сонау	есімдік
сегіз	сан есім	сондықтан	шылау
сегіз-тоғыз	сан есім	соң	шылау
сегізінші	сан есім	соңғы	сын есім
сезу	етістік	соңы	көмекші сөз
сезім	зат есім	сорпа	зат есім
сезімтал	сын есім	сөз	зат есім
сейсенбі	зат есім	сөздік	зат есім
секпіл	зат есім	сөзжұмбақ	зат есім
сексен	сан есім	сөйлем	зат есім
сексендей	сан есім	сөйлеу	етістік
сексенінші	сан есім	сөмке	зат есім
секілді	модаль сөз	сөну/сөндіру	етістік
секіру	етістік	сөре	зат есім
сел	зат есім	спорттық киім	зат есім
сен	есімдік	стақан	зат есім
сенбі	зат есім	су	зат есім
сендер	есімдік	су құбыры	зат есім
сену	етістік	сусабын	зат есім
сенім	зат есім	су тасқыны	зат есім
сенімді	сын есім	суару	етістік
серуендеу	етістік	сурет	зат есім
сипаттау	етістік	сурет салу	етістік
сирек	үстеу	суретке түсу/түсіру	етістік
сиыр	зат есім	суретші	зат есім

сусын	зат есім	сын	зат есім
суу	етістік	сынақ	зат есім
сушаруашылығы	зат есім	сынау	етістік
суық	сын есім	сыну/сындыру	етістік
суық тию	етістік	сыншы	зат есім
сұйық	сын есім	сынып	зат есім
сұйық май	зат есім	сыныптас	зат есім
сұлу	сын есім	сыра	зат есім
сұр	сын есім	сырға	зат есім
сұрақ	зат есім	сырғанау	етістік
сұрақ қою	етістік	сырткіім	зат есім
сұраныс	зат есім	сырты	көмекші сөз
сұрау	етістік	сюю	етістік
сұхбат	зат есім	сіз	есімдік
сүзбе	зат есім	сіздер	есімдік
сүзгі	зат есім	сіңлі	зат есім
сүйек	зат есім	сіріңке	зат есім
сүйкімді	сын есім		
сүйреу	етістік		
сүйікті	сын есім		
сүңгу	етістік		
сүрту/сүртіну	етістік		
сүт	зат есім		
сүт қатқан шай	зат есім		
сүт құйғыш (су/ май)	зат есім		
сүю	етістік		
сызғыш	зат есім		
сызу	етістік		
сызық	зат есім		
сызықша	зат есім		
сыйлау	етістік		
сыйлы	сын есім		
сыйлық	зат есім		
сымбатты	сын есім		

тақтай	зат есім
тақырып	зат есім
тал	зат есім
таласу	етістік
талғам	зат есім
талдау	етістік
талқылау	етістік
талу	етістік
тамақ (дене мүшесі/ас)	зат есім
тамақтану	етістік
таман	шылау
тамашалау	етістік
тамшы	зат есім
тамыз	зат есім
тамыр	зат есім
тану/таныту	етістік
танымал	сын есім
таныс	сын есім
танысу	етістік
таң	зат есім
таңғалу	етістік
таңғы ас	зат есім
таңдау	етістік
таңертең	үстеу
таңқурай	зат есім
тапсырма	зат есім
тапсыру	етістік
тапсырыс	зат есім
тар	сын есім
таразы	зат есім
тарак	зат есім
тарату/таралу	етістік
тарау	етістік
тарих	зат есім

тарихи	сын есім
тарта	шылау
тартпа	зат есім
тартымды	сын есім
тас	зат есім
тасбақа	зат есім
тасжол	зат есім
тастау	етістік
тасу	етістік
тату	сын есім
тату-тәтті	сын есім
тау	зат есім
тауар	зат есім
тауар айналымы	зат есім
тауық	зат есім
тауыс	зат есім
таяз	сын есім
тәбет	зат есім
тәжірибе	зат есім
тәжірибелі	сын есім
тәпішке	зат есім
тәрбиелі	сын есім
тәрбиеші	зат есім
тәрелке	зат есім
тәртіп	зат есім
тәртіпті	сын есім
тәтті	сын есім
тәуелді	сын есім
тәуелсіздік	сын есім
тәулік	зат есім
тебу (шана/шаңғы/доп)	етістік
тегін	сын есім
тегіс	сын есім
тегістеу	етістік

тез	үстеу	тоқсан-жүз	сан есім
тек	шылау/зат есім	тоқсаннан	сан есім
текке	үстеу	тоқсаныншы	сан есім
тексеру	етістік	тоқтау	етістік
теледидар	зат есім	тоқу	етістік
темір	зат есім	тоқыма	зат есім
теміржол	зат есім	толқу	етістік
тең	үстеу	толтыру	етістік
тең түсу	етістік	толу	етістік
теңіз	зат есім	толық	сын есім
тербеу	етістік	тон	зат есім
терезе	зат есім	тонау	етістік
терек	зат есім	тоңазытқыш	зат есім
терең	сын есім	тоңу	етістік
терлеу	етістік	топ	зат есім
тері	зат есім	топтама	зат есім
тесу	етістік	топырақ	зат есім
тесік	сын есім/зат есім	торғай	зат есім
тиын	зат есім	тосап	зат есім
тиімді	сын есім	тосынсый	зат есім
тиін	зат есім	тотықұс	зат есім
тиіс/тиісті	модаль сөз	төбе	зат есім
тоғай	зат есім	төгу	етістік
тоғыз	сан есім	төл	зат есім
тоғыз жүз-мың	сан есім	төлемақы	зат есім
тоғызқұмалақ	зат есім	төлеу	етістік
тоғыз-он	сан есім	төлкұжат	зат есім
тоғызыншы	сан есім	төмен	үстеу
той	зат есім	төмендеу/ төмендету	етістік
тойлау	етістік	төпли	зат есім
тоқ	сын есім	төраға	зат есім
тоқаш	зат есім	төрт	сан есім
тоқсан	сан есім	төрт түлік мал	зат есім
тоқсан (үш ай)	зат есім	төрт-бес	сан есім
тоқсандай	сан есім		

төрт-бестен	сан есім
төртбұрыш	зат есім
төртеу	сан есім
төртінші	сан есім
төсек	зат есім
төтенше	үстеу
ту	зат есім
туған жер	зат есім
туған күн	зат есім
туралы	шылау
турау	етістік
туу	етістік
тұз	зат есім
тұз салғыш (бұрыш/қант)	зат есім
тұздау	етістік
тұман	зат есім
тұмау тию	етістік
тұншығу	етістік
тұңғыш	сын есім
тұрақ	зат есім
тұрақты	сын есім
тұрғын үй	зат есім
тұрмысқа шығу	етістік
тұрмыста	сын есім
тұру	етістік
тұшпара	зат есім
тұщы	сын есім
түбіртек	зат есім
түгелдей	үстеу
түгендеу	етістік
түзеу	етістік
түзу	сын есім
түйе	зат есім
түйекұс	зат есім

түйме	зат есім
түймедақ	зат есім
түйреуіш	зат есім
түлкі	зат есім
түн/түнде	зат есім
түпнұсқа	зат есім
түрлі түсті	сын есім
түс	зат есім
түс көру	етістік
түс/түсте	зат есім
түскі ас	зат есім
түссіз	сын есім
түсу	етістік
түсіну	етістік
түсінік	зат есім
түсінікті	сын есім
түтін	зат есім
тығу	етістік
тыйым салу	етістік
тым	үстеу
тыныш	сын есім
тыңдау	етістік
тырна	зат есім
тырнақ	зат есім
тыртық	зат есім
тышқан	зат есім
тігу	етістік
тізе	зат есім
тізім	зат есім
тік	сын есім
тіктөртбұрыш	зат есім/сын есім
тіл	зат есім
тілек	зат есім
тілеу	етістік
тілші	зат есім

тілім	зат есім
тіпті	үстеу
тіркеу/тіркелу	етістік
тіршілік ету	етістік
тіс	зат есім
тіс пастасы	зат есім
тіске басар	зат есім
тістеу	етістік

У

У	зат есім
уайымдау	етістік
уақыт	зат есім
уақытша	үстеу
уәде	зат есім
улану	етістік
уылдырық	зат есім

Ұ

Ұғу	етістік
ұғым	зат есім
ұзақ	сын есім
ұзару	етістік
ұзын	сын есім
ұзындық	зат есім
ұйқы	зат есім
ұйықтау	етістік
ұйым	зат есім
ұқсастық	зат есім
ұқыпты	сын есім
ұл	зат есім
ұлт	зат есім
ұлттық	сын есім
ұлы	сын есім
ұмыту	етістік
ұмытшақ	сын есім

ұн	зат есім
ұнау/ұнату	етістік
ұпай	зат есім
ұрлау	етістік
ұрлық	зат есім
ұрпақ	зат есім
ұрыс/ұрыс-керіс	зат есім
ұрысу	етістік
ұсақ	сын есім
ұста	зат есім
ұстаным	зат есім
ұстара	зат есім
ұстау	етістік
ұсыну	етістік
ұсыныс	зат есім
ұту	етістік
ұшақ	зат есім
ұшқыш	зат есім
ұшу	етістік
ұялу	етістік
ұялшақ	сын есім

Ү

Үзіліс	зат есім
үй	зат есім
үйленбеген	етістік
үйленген	етістік
үйлену	етістік
үйлену тойы	зат есім
үйрек	зат есім
үйрену/үйрету	етістік
үйірме	зат есім
үкімет	зат есім
үлгеру	етістік
үлгі	зат есім
үлкен	сын есім

үміт	зат есім
үміткер	зат есім
үміттену	етістік
үнемдеу	етістік
үнемі	үстеу
үстел	зат есім
үсті	көмекші сөз
үтік	зат есім
үтіктеу	етістік
үш	сан есім
үшбұрыш	зат есім
үшеу	сан есім
үшкір	сын есім
үштен екі	сан есім
үш-төрт	сан есім
үш-үштен	сан есім
үшін	шылау
үшінші	сан есім

X

Хабар	зат есім
хабарлама	зат есім
хабарландыру	етістік/зат есім
хабарлау	етістік
хайуанаттар саябағы	зат есім
халық	зат есім
халықаралық	сын есім
хат	зат есім
хатшы	зат есім
хауыз	зат есім

Ш

Шабыт	зат есім
шағу	етістік
шағым	зат есім
шағын маркет	зат есім

шай	зат есім
шақты	шылау
шақыру	етістік
шақырым	зат есім
шал	зат есім
шалбар	зат есім
шалқаю	етістік
шам	зат есім
шамамен	үстеу
шана	зат есім
шанышқы	зат есім
шаңғы	зат есім
шаңсорғыш	зат есім
шаңырақ	зат есім
шапалақтау	етістік
шапшаң	үстеу
шар	зат есім
шарап	зат есім
шарт	зат есім
шартты	сын есім
шаруашылық	зат есім
шаршау	етістік
шаршы	зат есім
шатасу	етістік
шатыр	зат есім
шаш	зат есім
шаштараз	зат есім
шәйнек	зат есім
шебер	зат есім/сын есім
шеберхана	зат есім
шегіну	етістік
шегіртке	зат есім
шейін	шылау
шекара/шегара	зат есім
шексіз	сын есім
шелек	зат есім

шемішке	зат есім
шеңбер	зат есім
шет тілі	зат есім
шетел	зат есім
шеше	зат есім
шешу	етістік
шешім	зат есім
шие	зат есім
шикі	сын есім
шикізат	зат есім
шомылу	етістік
шортан	зат есім
шот/есепшот	зат есім
шөл	зат есім
шөлдеу	етістік
шөп	зат есім
шулау	етістік
шұбат	зат есім
шұғыл	үстеу
шұғылдану	етістік
шұжық	зат есім
шұлық	зат есім
шыбын	зат есім
шығар	модаль сөз
шығарма	зат есім
шығармашылық	зат есім
шығарып салу	етістік
шығу	етістік
шығыс	зат есім
шыдамды	сын есім
шын/шынайы	сын есім
шындық	зат есім
шыны	зат есім
шынығу	етістік
шынында	модаль сөз

шырша	зат есім
шырын	зат есім
шыт	зат есім
шілде	зат есім

Ы

Ыдыс	зат есім
ыдыс жуатын мәшине	зат есім
ықшамаудан	зат есім
ылғал	сын есім
ылғи	үстеу
ыңғайлы	сын есім
ыстық	сын есім
ыстықтау	етістік
ысу/ысыту	етістік

І

Ізденіс	зат есім
іздеу	етістік
ілгері	үстеу
ілу	зат есім
іні	зат есім
іргетас	зат есім
ірі	сын есім
ірімшік	зат есім
іс	зат есім
іске/жүзеге асыру	етістік
іскер	зат есім/сын есім
іссапар	зат есім
ісік	зат есім
іш	зат есім
ішкиім	зат есім
ішкі/сыртқы сауда	зат есім
ішу	етістік
іші	көмекші сөз
электр көлігі	зат есім

ТАҚЫРЫПТЫҚ ТІЗБЕ

Лексикалық
минимум

Сөз табы

1. Адам жеке тұлға ретінде

1.1. Өмірбаян

ат/есім	зат есім
аты-жөні	зат есім
тек (тегі)	зат есім
адам	зат есім
ер адам/еркек	зат есім
әйел	зат есім
кісі	зат есім
ұлт	зат есім
қазақ	зат есім
тіл	зат есім
туған жер	зат есім
өмір	зат есім
туу	етістік
болу	етістік
өсу/өсіру	етістік
өмір сүру	етістік
үйлену	етістік
тұрмысқа шығу	етістік
балалық шақ	зат есім
сәби	зат есім
жас	зат есім/сын есім
қарт	сын есім/зат есім
кәрі	сын есім
жеке куәлік	зат есім
куәлік	зат есім
құжат	зат есім
төлқұжат	зат есім
адамзат	зат есім

жыныс	зат есім
ұрпақ	зат есім
ана тілі	зат есім
ру	зат есім
балалық	зат есім
жастық	зат есім
кәрілік	зат есім
нәресте	зат есім
бөпе	зат есім
бала кез	зат есім
кемпір	зат есім
шал	зат есім
жасөспірім	сын есім/зат есім
ересек	сын есім/зат есім
жігіт/ер жігіт	зат есім
өмірбаян	зат есім
қайтыс болу	етістік
еңбек ету	етістік
жасару	етістік
кешіру	етістік
есею	етістік
қартаю	етістік

1.2. Отбасы және туған-туыс

ата	зат есім
әже	зат есім
ана	зат есім
әке	зат есім
ұл	зат есім
қыз	зат есім
күйеу	зат есім
отбасы	зат есім
ата-ана	зат есім

әке-шеше	зат есім
аға	зат есім
іні	зат есім
әпке	зат есім
қарындас	зат есім
сіңлі	зат есім
бала	зат есім
немере	зат есім
көрші	зат есім
дос	зат есім
құрбы	зат есім
әріптес	зат есім
қонақ	зат есім
көмекші	зат есім
бай	сын есім/зат есім
кедей	сын есім/зат есім
үйленген	етістік
үйленбеген	етістік
тұрмыста	сын есім
үлкен	сын есім
кіші	сын есім
тату	сын есім
басқа	сын есім
бірдей	сын есім
көмектесу	етістік
ұнау/ұнату	етістік
таласу	етістік
амандасу	етістік
шеше	зат есім
жеңге	зат есім
жолдас	зат есім
таныс	сын есім
кенже	сын есім/зат есім
тұңғыш	сын есім
ортаншы	сын есім

сыйлы	сын есім
бөлек	сын есім
тату-тәтті	сын есім
құшақтасу/ құшақтау	етістік
қоштасу	етістік

1.3. Мереке, айтулы күндер

мейрам	зат есім
мереке	зат есім
мерейтой	зат есім
туған күн	зат есім
той	зат есім
үйлену тойы	зат есім
жаңа жыл	зат есім
қыз ұзату	зат есім/етістік
қоныс той	зат есім
сыйлық	зат есім
тосынсый	зат есім
ашықхат	зат есім
гүлшоғы	зат есім
иіс	зат есім
отшашу	етістік
тойлау	етістік
құттықтау	етістік
шақыру	етістік
тілеу	етістік
қарсы алу	етістік
шығарып салу	етістік
құрметті	сын есім
Наурыз мерекесі	зат есім
бата	зат есім
тілек	зат есім
сәлемдеме	зат есім
сарқыт	зат есім
естелік	зат есім

сыйлау **етістік**
құрметтеу **етістік**

1.4. Сырт-келбет

аласа	сын есім
кішкентай	сын есім
сұлу	сын есім
әдемі	сын есім
сүйкімді	сын есім
сымбатты	сын есім
ұзын	сын есім
қысқа	сын есім
арық	сын есім
толық	сын есім
денелі	сын есім
ақ шашты	сын есім
бұйра	сын есім
көк көз	сын есім
тарау	етістік
өру	етістік
секпіл	зат есім
әжім	зат есім
тыртық	зат есім
қал	зат есім
мең	зат есім
нәзік	сын есім
аққұба	сын есім
көрікті	сын есім
тартымды	сын есім
қара торы	сын есім
буу	етістік
толу	етістік
арықтау	етістік

1.5. Мінез-құлық, сана-сезім

ақылды	сын есім
--------	----------

ақымақ	сын есім
ерке	сын есім
білімді	сын есім
әдепті	сын есім
тәртіпті	сын есім
тәрбиелі	сын есім
салмақты	сын есім
сабырлы	сын есім
бұзық	сын есім
дөрекі	сын есім
жалқау/еріншек	сын есім
әлсіз	сын есім
ашық (мінез)	сын есім
ақкөңіл	сын есім
жауапты	сын есім
қайырымды	сын есім
мейірімді	сын есім
мәдениетті	сын есім
қарапайым	сын есім
қатал	сын есім
күшті	сын есім
қонақжай	сын есім
ұялшақ	сын есім
сенімді	сын есім
батыр	сын есім/зат есім
көңілді	сын есім
бақытты	сын есім
қорқақ	сын есім
мықты	сын есім
сезім	зат есім
көңіл-күй	зат есім
махаббат	зат есім
сенім	зат есім
әдет	зат есім
достық	зат есім

бақыт	зат есім
әзіл	зат есім
қуану	етістік
жақсы көру	етістік
ренжу	етістік
ашулану	етістік
сағыну	етістік
мұңаю	етістік
жылау	етістік
шаршау	етістік
қорқу	етістік
күлу	етістік
ойлау/ойлану	етістік
армандау	етістік
алаңдау	етістік
ұялу	етістік
мақтау/мақтану	етістік
шатасу	етістік
қалжыңдау	етістік
таңғалу	етістік
сену	етістік
ұрысу	етістік
сүйю	етістік
адал	сын есім
шыдамды	сын есім
батыл	сын есім
ержүрек	сын есім
белсенді	сын есім
әйгілі	сын есім
еңбекқор	сын есім
көпшіл	сын есім
жағымды	сын есім
ұмытшақ	сын есім
ұқыпты	сын есім
қатыгез	сын есім

жан-жақты	сын есім
беделді	сын есім
қу	сын есім
пысық	сын есім
сезімтал	сын есім
байыпты	сын есім
әділ	сын есім
шын/шынайы	сын есім
сүйікті	сын есім
лайықты	сын есім
күй/қалып	зат есім
рақат	зат есім
қуаныш	зат есім
қайғы	зат есім
адамгершілік	зат есім
жауапкершілік	зат есім
жақсылық	зат есім
жамандық	зат есім
дұшпан	зат есім
шындық	зат есім
міндет	зат есім
уәде	зат есім
намыс	зат есім
ұрыс/ұрыс-керіс	зат есім
өкініш	зат есім
қалжың	зат есім
үміт	зат есім
құпия/сыр	зат есім
ғажайып	зат есім/сын есім
аяу	етістік
ғашық болу	етістік
жек көру	етістік
әуес болу	етістік
жалығу	етістік
күлімдеу	етістік

өкіну	етістік
әзілдеу	етістік
сезу	етістік
тамашалау	етістік
толқу	етістік
уайымдау	етістік
қалау	етістік
күмәндану	етістік
асығу	етістік
тастау	етістік
үміттену	етістік
тану/таныту	етістік
ұғу	етістік

1.6. Денсаулық

дәрі	зат есім
дәрумен	зат есім
денсаулық	зат есім
жедел жәрдем	зат есім
дене мүшесі	зат есім
бас	зат есім
шаш	зат есім
бет (адамның беті)	зат есім
мойын	зат есім
тамақ (дене мүшесі)	зат есім
көз	зат есім
қас	зат есім
кірпік	зат есім
мұрын	зат есім
ауыз	зат есім
ерін	зат есім
тіс	зат есім
сақал	зат есім
мұрт	зат есім
құлақ	зат есім

қол	зат есім
саусақ	зат есім
алақан	зат есім
аяқ	зат есім
бармақ	зат есім
бақай	зат есім
бой	зат есім
күш	зат есім
іш	зат есім
бел	зат есім
арқа	зат есім
тізе	зат есім
жара/жарақат	зат есім
бауыр	зат есім
бүйрек	зат есім
жүрек	зат есім
өкпе	зат есім
асқазан	зат есім
қан	зат есім
тері	зат есім
ес (жады)	зат есім
науқас	зат есім
жолдама	зат есім
анықтама	зат есім
бетперде	зат есім
шағым	зат есім
кеңес	зат есім
екпе	зат есім
тізім	зат есім
зертхана	зат есім
ауыру	етістік
дұрыс тамақтану	етістік
жазылу (дәрігерге/ аурудан жазылу)	етістік
жөтелу	етістік

терлеу	етістік
тұмау тию	етістік
өлшеу	етістік
асқыну	етістік
дене	зат есім
ағза	зат есім
маңдай	зат есім
иек	зат есім
иық	зат есім
білек	зат есім
табан	зат есім
өкше	зат есім
тырнақ	зат есім
сүйек	зат есім
қарын	зат есім
кеуде	зат есім
жауырын	зат есім
ми	зат есім
жүйке	зат есім
қан айналымы	зат есім
қантамыр	зат есім
қан қысымы	зат есім
дене қызуы	зат есім
ота	зат есім
ісік	зат есім
у	зат есім
қызу өлшегіш	зат есім
сау	сын есім
нашақорлық	зат есім
жұқпалы ауру	зат есім
тұншығу	етістік
суық тию	етістік
қабылдау	етістік
улану	етістік
талу	етістік

ауру жұғу	етістік
ине салу	етістік

1.7. Мамандық және кәсіп

қызмет	зат есім
жұмыс	зат есім
еңбек	зат есім
мұғалім	зат есім
дәрігер	зат есім
аудармашы	зат есім
жүргізуші	зат есім
сатушы	зат есім
биші	зат есім
әнші	зат есім
аспаз	зат есім
суретші	зат есім
өрт сөндіруші	зат есім
тәрбиеші	зат есім
даяшы	зат есім
оқытушы	зат есім
ғалым	зат есім
ұшқыш	зат есім
заңгер	зат есім
саяхатшы	зат есім
жаттықтырушы	зат есім
есепші	зат есім
шаштараз	зат есім
басшы	зат есім
жетекші	зат есім/сын есім
маман	зат есім
жұмысшы	зат есім
мемлекеттік қызметші	зат есім
хатшы	зат есім
орынбасар	зат есім
жеке кәсіпкер	зат есім

зейнеткер	зат есім
ән	зат есім
би	зат есім
көлік	зат есім
сурет	зат есім
өрт	зат есім
ине	зат есім
жіп	зат есім
құрылыс	зат есім
арман	зат есім
мақсат	зат есім
шебер	зат есім
тәжірибе	зат есім
жасау/істеу	етістік
жұмыс істеу	етістік
ән айту	етістік
емдеу/емделу	етістік
аудару	етістік
тігу	етістік
току	етістік
пісу/пісіру	етістік
сурет салу	етістік
сөну/сөндіру	етістік
билеу	етістік
ұстау	етістік
дайындау/дайындалу	етістік
қарау	етістік
іздеу	етістік
қиын	үстеу/сын есім
оңай	үстеу/сын есім
қауіпті	сын есім
танымал	сын есім
белгілі	сын есім
сауатты	сын есім
кәсіби	сын есім

лауазым	зат есім
бастық	зат есім
меңгеруші	зат есім
басшылық	зат есім
басқарма	зат есім
қызметкер	зат есім
саясаткер	зат есім
тілші	зат есім
елші	зат есім
балықшы	зат есім
зергер	зат есім
ғарышкер	зат есім
мейіргер	зат есім
іскер	зат есім/сын есім
ұста	зат есім
мұнайшы	зат есім
әкім	зат есім
кәсіп	зат есім
іс	зат есім
білікті	сын есім
тәжірибелі	сын есім

1.8. Азық-түлік, тағамдар

тамақ/ас	зат есім
ас мәзірі	зат есім
тағам	зат есім
азық-түлік	зат есім
өнім	зат есім
жеміс-жидек	зат есім
алма	зат есім
алмұрт	зат есім
құлпынай	зат есім
таңқурай	зат есім
қарақат	зат есім
шие	зат есім

жүзім	зат есім
қарбыз	зат есім
қауын	зат есім
өрік	зат есім
мейіз	зат есім
көкөніс	зат есім
пияз	зат есім
қызанақ	зат есім
сәбіз	зат есім
қияр	зат есім
картоп	зат есім
аскөк	зат есім
сарымсақ	зат есім
саңырауқұлақ	зат есім
бұрыш	зат есім
май	зат есім
шай	зат есім
сұйық	сын есім
қою	сын есім
су	зат есім
сүт	зат есім
айран	зат есім
ірімшік	зат есім
қымыз	зат есім
шұбат	зат есім
қаймақ	зат есім
ет/қазақша ет	зат есім
бауырсақ	зат есім
палау	зат есім
қуырдақ	зат есім
шұжық	зат есім
сорпа	зат есім
көже	зат есім
тұз	зат есім
ұн	зат есім

нан	зат есім
күріш	зат есім
бал	зат есім
қант	зат есім
жұмыртқа	зат есім
дана (саны)	зат есім
тілім	зат есім
келі	зат есім
кәмпит	зат есім
балмұздақ	зат есім
сусын	зат есім
шырын	зат есім
бөтелке	зат есім
тапсырыс	зат есім
дәмді	сын есім
ащы	сын есім
тәтті	сын есім
қышқыл	сын есім
тұщы	сын есім
жұмсақ	сын есім
қатты	сын есім
ботқа	зат есім
шемішке	зат есім
дәмдеуіш	зат есім
сағыз	зат есім
от/пеш	зат есім
күю	етістік
құю	етістік
турау	етістік
қуыру	етістік
қайнау/қайнату	етістік
кесу	етістік
кебу/кептіру	етістік
еру/еріту	етістік
жылу/жылыту	етістік

ысу/ысыту	етістік
қату/қатыру	етістік
шөлдеу	етістік
қарны ашу	етістік
қарны тою	етістік
иіскеу	етістік
сатып алу	етістік
сату	етістік
жеу	етістік
ішу	етістік
экелу	етістік
апару	етістік
жеткізу	етістік
таразы	зат есім
көмірсу	зат есім
ақуыз	зат есім
құрма	зат есім
қызылша	зат есім
баялды	зат есім
жуа	зат есім
қарақұмық	зат есім
қырыққабат/ орамжапырақ	зат есім
асқабақ	зат есім
жүгері	зат есім
қамыр	зат есім
бәліш	зат есім
құймақ	зат есім
тоқаш	зат есім
сүзбе	зат есім
құрт	зат есім
жаңғақ	зат есім
тосап	зат есім
кілегей	зат есім
қатық	зат есім

сұйық май	зат есім
көк шай	зат есім
сүт қатқан шай	зат есім
минералды су	зат есім
арақ	зат есім
шарап	зат есім
сыра	зат есім
қазы-қарта	зат есім
лағман	зат есім
мәңгі	зат есім
кәуап	зат есім
тұшпара	зат есім
тіске басар	зат есім
уылдырық	зат есім
аш	сын есім
тоқ	сын есім
тәбет	зат есім
пайдалы	сын есім
зиян	сын есім
мерзімі өткен	
майлы	сын есім
шикі	сын есім
піскен	етістік
езу	етістік
жағу (от/май)	етістік
бұқтыру	етістік
илеу	етістік
жаю	етістік
қызмет көрсету	етістік
орау	етістік
тамақтану	етістік
аршу	етістік
тістеу	етістік
жұту	етістік
төгу	етістік

тұздау	етістік
ұсыну	етістік
тегістеу	етістік
мыжу	етістік
қазу	етістік

1.9. Киім-кешек, бұйымдар

баскиім	зат есім
сырткиім	зат есім
аяқкиім	зат есім
киім	зат есім
тон	зат есім
күрте	зат есім
кәстөм	зат есім
жейде	зат есім
көйлек	зат есім
шалбар	зат есім
шұлық	зат есім
етік	зат есім
қалта	зат есім
көзілдірік	зат есім
сырға	зат есім
моншақ	зат есім
қолшатыр	зат есім
сақина	зат есім
сапалы	сын есім
қымбат	сын есім
арзан	сын есім
қалың	сын есім
жұқа	сын есім
баға	зат есім
ақша	зат есім
төлеу	етістік
тегін	сын есім
айырбастау	етістік

кезек	зат есім
түс	зат есім
өлшем	зат есім
кию	етістік
шешу	етістік
жарасу	етістік
кір/лас	сын есім
қызыл	сын есім
қара	сын есім
көк	сын есім
жасыл	сын есім
ақ	сын есім
күлгін	етістік
сұр	сын есім
сары	сын есім
қоңыр	сын есім
белдемше	зат есім
бәтеңке	зат есім
төпли	зат есім
қолғап	зат есім
қалпақ	зат есім
белдік/белбеу	зат есім
жең	зат есім
жаға	зат есім
түйме	зат есім
бау	зат есім
әмиян	зат есім
мата	зат есім
жібек	зат есім
шыт	зат есім
тоқыма	зат есім
мақта	зат есім
былғары	зат есім
алқа	зат есім
маржан	зат есім

күміс	зат есім
алтын	зат есім
темір	зат есім
әтір	зат есім
науқан	зат есім
топтама	зат есім
сауда	зат есім
жеңілдік	зат есім
сарғыш	сын есім
ақшыл	сын есім
алқызыл	сын есім
ашық түс	
ыңғайлы	сын есім
соңғы	сын есім
күзгі	сын есім
жазғы	сын есім
қысқы	сын есім
көктемгі	сын есім
себу (әтір/дән)	етістік
қою (әрекет)	етістік
тағу	етістік
салыстыру	етістік
біту	етістік
ақылы	сын есім
түбіртек	зат есім
ұсақ	сын есім
ірі	сын есім
сән	зат есім
спорттық киім	зат есім
пәлте	зат есім
бешпет/бешпент	зат есім
тақия	зат есім
кеудеше	зат есім
етек	зат есім
балақ	зат есім

ішкиім	зат есім
білезік	зат есім
тәпішке	зат есім
түйреуіш	зат есім
сәнді	сын есім
қолжетімді	сын есім
жыртық	сын есім/зат есім
тесік	сын есім/зат есім
мамық	зат есім/ сын есім
мөлдір	сын есім
түссіз	сын есім
жалаң аяқ	
үнемдеу	етістік
жырту	етістік
тесу	етістік
сауда жасау	етістік

1.10. Баспана, жиһаз

ауыл	зат есім
қала	зат есім
астана	зат есім
аудан	зат есім
ықшамаудан	зат есім
даңғыл	зат есім
көше	зат есім
мекенжай	зат есім
ғимарат	зат есім
дүкен	зат есім
шағын маркет	зат есім
базар	зат есім
кітапхана	зат есім
мектеп	зат есім
балабақша	зат есім
мейрамхана	зат есім
шеберхана	зат есім

дәріхана	зат есім
аурухана	зат есім
емхана	зат есім
дәмхана	зат есім
асхана	зат есім
дәретхана	зат есім
монша	зат есім
саябақ	зат есім
үй	зат есім
көпқабатты	сын есім
аула	зат есім
пәтер	зат есім
бөлме	зат есім
баспалдақ	зат есім
қабат	зат есім
жатын бөлме	зат есім
ұйқы	зат есім
төсек	зат есім
көрпе	зат есім
Жастық (зат)	зат есім
асүй	зат есім
ыдыс	зат есім
пышақ	зат есім
шанышқы	зат есім
қасық	зат есім
қазан (ыдыс)	зат есім
дастарқан	зат есім
шәйнек	зат есім
тәрелке	зат есім
кесе	зат есім
таба	зат есім
ожау	зат есім
стақан	зат есім
табақ	зат есім
қонақ бөлме	зат есім

жуынатын бөлме	зат есім
сабын	зат есім
сусабын	зат есім
тіс пастасы	зат есім
тарақ	зат есім
орамал	зат есім
төбе	зат есім
қабырға	зат есім
бұрыш (заттың бұрышы)	зат есім
терезе	зат есім
перде	зат есім
есік	зат есім
еден	зат есім
жер үй	зат есім
дәліз	зат есім
кіреберіс	зат есім
шатыр	зат есім
бак/бақша	зат есім
жол белгісі	зат есім
бағдаршам	зат есім
көпір	зат есім
кептеліс	зат есім
аялдама	зат есім
тасжол	зат есім
бағыт	зат есім
теледидар	зат есім
ауабаптағыш	зат есім
қысқа толқынды пеш	зат есім
тоңазытқыш	зат есім
кір жуғыш мәшине	зат есім
шаңсорғыш	зат есім
үтік	зат есім
жиһаз	зат есім

үстел	зат есім
айна	зат есім
сөре	зат есім
шам	зат есім
сағат	зат есім
құмыра	зат есім
кілем	зат есім
киім ілгіш	зат есім
сандық	зат есім
жайлы	сын есім
ауыр	сын есім
жеңіл	сын есім
биік	сын есім
кең	сын есім
ескі	сын есім
жаңа	сын есім
таза	сын есім
бос	сын есім
тазалау/тазарту	етістік
жинау	етістік
жөндеу	етістік
зат	етістік
кілт	зат есім
құлып	зат есім
тартпа	зат есім
шелек	зат есім
қорап	зат есім
ойыншық	зат есім
жәшік	зат есім
қуыршақ	зат есім
бұру/бұрылу	етістік
аралау	етістік
жуу	етістік
қалу	етістік
кету	етістік

ілу	зат есім
сұрту/сұртину	етістік
қуаттау	етістік
бұзу	етістік
оң жақ	
сол жақ	
аймақ	зат есім
өлке	зат есім
алаң	зат есім
облыс	зат есім
жатақхана	зат есім
тұрғын үй	зат есім
іргетас	зат есім
қақпа	зат есім
пошта	зат есім
хайуанаттар саябағы	зат есім
әткеншек	зат есім
тұрақ	зат есім
хауыз	зат есім
шыны	зат есім
әйнек	зат есім
отын	зат есім
себет	зат есім
кереует	зат есім
түс көру	етістік
реттеу	етістік
қыру/қырыну	етістік
ұстара	зат есім
су құбыры	зат есім
шомылу	етістік
иісу	зат есім
опа	зат есім
далап	зат есім
үтіктеу	етістік

ыдыс жуатын мәшине	зат есім
қақпақ	зат есім
тақтай	зат есім
ашқыш	зат есім
сүзгі	зат есім
кәстрөл	зат есім
қалып (нан/ бәліш)	зат есім
тұз салғыш (бұрыш/қант)	зат есім
сүт құйғыш (су/ май)	зат есім
сіріңке	зат есім
оттық	зат есім
майлық	зат есім
алжапқыш	зат есім
өткір	сын есім
тар	сын есім
үшкір	сын есім

2. Адам және қоғам

2.1. Мемлекет және билік

ел	зат есім
Отан	зат есім
мемлекет	зат есім
рәміз	зат есім
ту	зат есім
елтаңба	зат есім
әнұран	зат есім
дүниежүзі	зат есім
мекеме	зат есім
Қазақстан Республикасы	зат есім
азамат	зат есім
тәуелсіздік	сын есім
одақ	зат есім

халық	зат есім
жұрт	зат есім
билік	зат есім
үкімет	зат есім
әскер	зат есім
саясат	зат есім
дін	зат есім
кеден	зат есім
заң	зат есім
ұйым	зат есім
қоршаған орта	зат есім
айнала	зат есім
жеке тұлға	зат есім
қылмыскер	зат есім
қорғаушы	зат есім
жәбірленуші	зат есім
халықаралық	сын есім
азаматтық	зат есім
ресми	сын есім
бейресми	сын есім
әкімшілік	зат есім
әскери	сын есім
саяси	сын есім
діни	сын есім
бейбіт	сын есім
іссапар	зат есім
соғыс	зат есім
бейбітшілік	зат есім
жарылыс	зат есім
ұрлық	зат есім
құқық	зат есім
жаза	зат есім
қылмыс	зат есім
құқық бұзушылық	зат есім
тағайындау	етістік

рұқсат беру	етістік
тыйым салу	етістік
жару/жарылу	етістік
ату	етістік
басқару	етістік
меңгеру	етістік
ұрлау	етістік
тонау	етістік
жазалау	етістік

2.2. Экономика

айыппұл	зат есім
төлемақы	зат есім
несие	зат есім
пайыз	зат есім
құпия сөз	зат есім
жекеменшік	зат есім
кеңесші	зат есім
шот/есепшот	зат есім
тиын	зат есім
сатылым	зат есім
қаржы	зат есім
қор	зат есім
ақша айналымы	зат есім
валюта бағамы	зат есім
жаһандық	сын есім
бәсекеге қабілетті	сын есім
тауар	зат есім
ішкі/сыртқы сауда	зат есім
сұраныс	зат есім
тауар айналымы	зат есім
кәсіпорын	зат есім
пайда	зат есім
табыс	зат есім
салық	зат есім

шикізат	зат есім
зауыт	зат есім
шаруашылық	зат есім
малшаруашылығы	зат есім
сушаруашылығы	зат есім
егіншаруашылығы	зат есім
өндіріс	зат есім
өнеркәсіп	зат есім
мұнай	зат есім
қазба байлық	зат есім
кен орны	зат есім
көмір	зат есім
отандық өнім	зат есім
арту	етістік

2.3. Білім-ғылым

білім	зат есім
ғылым	зат есім
оқу	етістік
ақыл	зат есім
ой	зат есім
сабақ	зат есім
дыбыс	зат есім
әріп	зат есім
буын	зат есім
жуан	сын есім
жіңішке	сын есім
сөз	зат есім
сөйлем	зат есім
мәтін	зат есім
кітап	зат есім
оқулық	зат есім
сөздік	зат есім
дәптер	зат есім
күнделік	зат есім

бет	зат есім	топ	зат есім
бояу	зат есім/етістік	жұп	зат есім
сызғыш	зат есім	орын	зат есім
өшіргіш	зат есім	жазу	етістік
қарындаш	зат есім	сызу	етістік
қайшы	зат есім	салу	етістік
қағаз	зат есім	жапсыру	етістік
қалам	зат есім	қию	етістік
желім	зат есім	санау	етістік
қоқыс	зат есім	жаттығу жасау	етістік
сөмке	зат есім	орындау	етістік
орындық	зат есім	түсіну	етістік
тақта	зат есім	білу	етістік
сынып	зат есім	табу	етістік
қоңырау	зат есім	көру/көрсету	етістік
әліппе	зат есім	деу	етістік
қазақ тілі	зат есім	сөйлеу	етістік
әдебиет	зат есім	айту	етістік
тарих	зат есім	сұрау	етістік
дүниетану	зат есім	қайталау	етістік
жаратылыстану	зат есім	түзеу	етістік
көркем еңбек	зат есім	тексеру	етістік
орыс тілі	зат есім	тыңдау	етістік
ағылшын тілі	зат есім	бастау	етістік
дене шынықтыру	зат есім	аяқтау	етістік
әңгіме	зат есім	кешігу	етістік
ертегі	зат есім	кездесу	етістік
сұрақ	зат есім	ойнау	етістік
жауап	зат есім	танысу	етістік
ереже	зат есім	тұру	етістік
үлгі	зат есім	отыру	етістік
тапсырма	зат есім	жүру	етістік
сабақ кестесі	зат есім	жату	етістік
оқушы	зат есім	кіру	етістік
сыныптас	зат есім	шығу	етістік

ұмыту	етістік	жаттау	етістік
ашу	етістік	тапсыру	етістік
жабу	етістік	жалғау/жалғастыру	етістік
беру	етістік	хабарлау	етістік
алу (математикалық амал/әрекет)	етістік	таңдау	етістік
қосу (математикалық амал/әрекет)	етістік	есту	етістік
азаю/азайту	етістік	белгілеу	етістік
өту	етістік	сақтау	етістік
қосымша	зат есім/сын есім	сәйкестендіру	етістік
тәртіп	зат есім	өтіну	етістік
қате	сын есім	байқау	етістік/зат есім
ойын	зат есім	толтыру	етістік
доп	зат есім	есептеу	етістік
орташа	сын есім	есте сақтау	етістік
қызық	сын есім	еске түсіру	етістік
жақсы	сын есім	ауысу/ауыстыру	етістік
жаман	сын есім	көбею/көбейту	етістік
тыныш	сын есім	оқу орны	зат есім
шулау	етістік	орта/жоғары білім	
түрлі түсті	сын есім	емтихан	зат есім
сан	зат есім	сұхбат	зат есім
рет	зат есім	ақпарат	зат есім
нөмір	зат есім	өтініш	зат есім
бөлшек	зат есім	дәрісхана	зат есім
бөлік	зат есім	шет тілі	зат есім
дөңгелек	зат есім	саясаттану	зат есім
төртбұрыш	зат есім	қоғамтану	зат есім
үшбұрыш	зат есім	әлеуметтану	зат есім
шеңбер	зат есім	сала	зат есім
үйірме	зат есім	пән	зат есім
бор	зат есім	баяндама	зат есім
үйрену/үйрету	етістік	қорытынды	зат есім
анықтау	етістік	нәтиже	зат есім
		шешім	зат есім
		бағдарлама	зат есім

бастауыш	зат есім
тақырып	зат есім
ұғым	зат есім
мазмұн	зат есім
мән/мағына	зат есім
түсінік	зат есім
сана	зат есім
болжам	зат есім
ұстаным	зат есім
дәлел	зат есім
мысал	зат есім
мәлімет	зат есім
келісім	зат есім
сын	зат есім
негіз	зат есім
себеп	зат есім
шарт	зат есім
сынақ	зат есім
ізденіс	зат есім
ұсыныс	зат есім
мінездеме	зат есім
ерекшелік	зат есім
қажеттілік	зат есім
қарбалас	сын есім/зат есім
түпнұсқа	зат есім
мақала	зат есім
басылым	зат есім
құндылық	зат есім
көзқарас	зат есім
атақ/даңқ	зат есім
көлем	зат есім
салмақ	зат есім
есеп	зат есім
сызықша	зат есім
пішін	зат есім

шаршы	зат есім
тіктөртбұрыш	зат есім /сын есім
көпбұрыш	зат есім
сызық	зат есім
шар	зат есім
түзу	сын есім
қисық	сын есім
домалақ	сын есім
қуыс	сын есім
тік	сын есім
көлденең	сын есім
ирек	сын есім
қашықтық	зат есім
ұзындық	зат есім
шақырым	зат есім
мөлшер	зат есім
биіктік	зат есім
шексіз	сын есім
қалыңдық	зат есім
тоғызқұмалақ	зат есім
сөзжұмбақ	зат есім
алғыс	зат есім
ғылыми	сын есім
күрделі	сын есім
жүйелі	сын есім
тұрақты	сын есім
бейіндік	сын есім
өтірік	сын есім/зат есім
маңызды	сын есім
өзекті	сын есім
негізгі	сын есім
тиімді	сын есім
нақты	сын есім
анық	сын есім
жаңашыл	сын есім

шартты	сын есім
тәуелді	сын есім
кәдімгі	сын есім
алдыңғы қатарлы	сын есім
еңбегі сіңген	етістік
кездейсоқ	сын есім
бақылау	етістік
жіберу	етістік
сипаттау	етістік
сұрақ қою	етістік
жауап беру	етістік
алғыс айту/білдіру	етістік
түгендеу	етістік
зерттеу	етістік
дәлелдеу	етістік
талдау	етістік
талқылау	етістік
ескеру/ескерту	етістік
санасу	етістік
пайдалану	етістік
соғу	етістік
сыю	етістік
жою	етістік
өзгеру	етістік
айналу	етістік
көтеру	етістік
беку/бекіту	етістік
күшею	етістік
зақымдау	етістік
төмендеу/төмендету	етістік
тарату/таралу	етістік
қирау/қирату	етістік
қарастыру	етістік
қысқару	етістік
ұзару	етістік

нақтылау	етістік
бөлу	етістік
босау	етістік
тоқтау	етістік
көшіру	етістік
тығу	етістік
кірісу	етістік

2.4. Технология, әлеуметтік желі

әлеуметтік желі	зат есім
парақша	зат есім
хабарлама	зат есім
суретке түсу/түсіру	етістік
блог жүргізу	етістік
пост салу	етістік
қолдану	етістік
қоңырау шалу	етістік
хат	зат есім
хабар	зат есім
ғаламтор	зат есім
байланыс	зат есім
айдар	зат есім
жасанды интеллект	зат есім
нейрондық желі	зат есім
нысан	зат есім
нұсқа	зат есім
электр көлігі	зат есім
пайдаланушы/ қолданушы	зат есім
жылдамдық	зат есім
кері байланыс	зат есім
лүпіл басу	етістік
құптау/мақұлдау	етістік

2.5. Өнер әлемі

қойылым	зат есім
---------	----------

сахна	зат есім
эртiс	зат есім
көрермен	зат есім
кейiпкер	зат есім
рөл	зат есім
өнер	зат есім
қиял	зат есім
дарын	зат есім
дәстүр	зат есім
күй	зат есім
өлең	зат есім
тақпақ	зат есім
жүлде	зат есім
қазылар алқасы	зат есім
байқау/сайыс	зат есім
деңгей	зат есім
қоғам	зат есім
мәдениет	зат есім
болашақ	зат есім
дауыс	зат есім
пікір	зат есім
оқиға	зат есім
жаңалық	зат есім
жарнама	зат есім
айырмашылық	зат есім
ұқсастық	зат есім
ортақ	сын есім
тарихи	сын есім
көркем	сын есім
қоғамдық	сын есім
әлеуметтік	сын есім
мәдени	сын есім
әлемдік	сын есім
жасанды	сын есім
табиғи	сын есім

күлкілі	сын есім
қорқынышты	сын есім
түсінікті	сын есім
сазгер	зат есім
ақын	зат есім
өнерлі	сын есім
атақты	сын есім
дарынды	сын есім
даму/дамыту	етістік
өшу/өшіру	етістік
шапалақтау	етістік
марапаттау	етістік
назар аудару	етістік
іске/жүзеге асыру	етістік
шабыт	зат есім
талғам	зат есім
жетістік	зат есім
бас кейіпкер	зат есім
басты рөл	зат есім
шығарма	зат есім
қолөнер	зат есім
жыр	зат есім
күйші	зат есім
жазушы	зат есім
аспап	зат есім
қазына	зат есім
сәулет	зат есім
көрме	зат есім
мүсін	зат есім
кесте (тігу)	зат есім
киіз	зат есім
әшекей	зат есім
асыл тас	зат есім
ғауһар	зат есім
сыншы	зат есім

қобыз	зат есім
бесік	зат есім
шаңырақ	зат есім
домбыра	зат есім
шығармашылық	зат есім
дайындық	зат есім
бөлім	зат есім
ұлттық	сын есім
заманауи	сын есім
әуесқой	сын есім
рухани	сын есім
ұлы	сын есім
бірегей	сын есім
дана	сын есім/зат есім
қызығу	етістік
орнату	етістік
бағалау	етістік
ою (өрнек)	зат есім
сынау	етістік
безендіру	етістік
әсер ету/ықпал ету	етістік

2.6. Спорт

секіру	етістік
сырғанау	етістік
тебу (шана/шаңғы/ доп)	етістік
жүзу	етістік
жүгіру	етістік
айналысу	етістік
аулау	етістік
шана	зат есім
шаңғы	зат есім
күрес	зат есім
жарыс	зат есім
мәре	зат есім

қола	сын есім
жеңіс	зат есім
ұпай	зат есім
жанкүйер	зат есім
төраға	зат есім
үміткер	зат есім
қадам	зат есім
ағу	етістік
бату	етістік
жарысу	етістік
тең түсу	етістік
жеңу	етістік
ұту	етістік
жеңілу	етістік
лақтыру	етістік
шынығу	етістік
қуу	етістік
тербеу	етістік
дірілдеу	етістік
изеу	етістік
қол бұлғау	етістік
еңбектеу	етістік
қашу	етістік
әкету	етістік
сүйреу	етістік
тасу	етістік
құлау	етістік
оралу	етістік
шегіну	етістік
еңкею	етістік
шалқаю	етістік
жасыру	етістік
қозғау/қозғалу	етістік

2.7. Туризм және көлік

саяхат	зат есім
--------	----------

демалыс	зат есім
сапар	зат есім
жол	зат есім
жүк	зат есім
шетел	зат есім
шекара/шегара	зат есім
бекет	зат есім
пойыз	зат есім
ұшақ	зат есім
кеме	зат есім
әуежай	зат есім
теміржол	зат есім
жолаушы	зат есім
қонақүй	зат есім
жағажай	зат есім
жағалау	зат есім/етістік
арал	зат есім
мұхит	зат есім
алыс	сын есім
жақын	сын есім
орталық	зат есім/сын есім
жергілікті	сын есім
мұражай	зат есім
мешіт	зат есім
ескерткіш	зат есім
әлем	зат есім
оңтүстік	зат есім
солтүстік	зат есім
батыс	зат есім
шығыс	зат есім
жолақы	зат есім
кәдесый	зат есім
бейнекамера	зат есім
кесте	зат есім
қолжүгі	зат есім

қыдыру	етістік
тіркеу/тіркелу	етістік
ұшу	етістік
қону	етістік
күту	етістік
жету	етістік
демалу	етістік
хабарландыру	етістік
адасу	етістік
көмек сұрау	етістік
түсу	етістік
міну	етістік
орналасу	етістік
көшу	етістік
риза болу	етістік
жалға алу	етістік
сүңгу	етістік
келісу	етістік
араласу/араластыру	етістік
серуендеу	етістік
еңбек демалысы	зат есім
жол қозғалысы	зат есім
жаяу жүргінші	зат есім
жүк тасушы	зат есім
жолсерік	зат есім
қайық	зат есім
саяхаттау	етістік
күнге қыздырыну	
баптау	етістік

3. Табиғат

3.1. География, ауа райы

мезгіл	зат есім
көктем	зат есім
жаз	зат есім

қыс	зат есім
күз	зат есім
аспан	зат есім
жұлдыз	зат есім
күн (аспан денесі, уақыт өлшемі)	зат есім
бұлт	зат есім
жер	зат есім
табиғат	зат есім
өзен	зат есім
көл	зат есім
теңіз	зат есім
бұлақ	зат есім
тау	зат есім
тас	зат есім
орман	зат есім
дала	зат есім
жел	зат есім
боран	зат есім
бұршақ	зат есім
жаңбыр	зат есім
тұман	зат есім
кемпірқосақ	зат есім
найзағай	зат есім
жауын	зат есім
дауыл	зат есім
нөсер	зат есім
көктайғақ	сын есім
ауа	зат есім
топырақ	зат есім
ылғал	сын есім
құрғақ	сын есім
дымқыл	сын есім
шөл	зат есім
құм	зат есім

қар	зат есім
мұз	зат есім
ауа райы	зат есім
ауа райы болжамы	зат есім
аяз	зат есім
жылы	сын есім
суық	сын есім
жарық	сын есім/зат есім
ашық	сын есім
ыстық	сын есім
салқын	сын есім
қараңғы	сын есім
жауу	етістік
жарқылдау	етістік
күркіреу	етістік
ғарыш	зат есім
жершары	зат есім
құрлық	зат есім
жанартау	зат есім
тоғай	зат есім
құйын	зат есім
түтін	зат есім
сел	зат есім
су тасқыны	зат есім
балшық	зат есім
батпақ	зат есім
жауын-шашын	зат есім
құрғақшылық	зат есім
тамшы	зат есім
көрініс	зат есім
сәуле	зат есім
жазық	сын есім/зат есім
тегіс	сын есім
терең	сын есім
таяз	сын есім

құбылмалы	сын есім
жер сілкінісі	зат есім
қар басу	етістік
ыстықтау	етістік
тоңу	етістік
ластану	етістік
күзету	етістік
өртену	етістік
суу	етістік
құтқару	етістік

3.2. Өсімдіктер

өсімдік	зат есім
жапырақ	зат есім
гүл	зат есім
раушан	зат есім
түймедақ	зат есім
қызғалдақ	зат есім
бәйшешек	зат есім
күнбағыс	зат есім
шөп	зат есім
тал	зат есім
ағаш	зат есім
бұтақ	зат есім
шырша	зат есім
егу	етістік
жұлу	етістік
қорғау	етістік
суару	етістік
сыну/сіндыру	етістік
отырғызу	етістік
қайың	зат есім
бақбақ	зат есім
қамыс	зат есім

терек	зат есім
емен	зат есім
қарағай	зат есім
қалампыр	зат есім
жалбыз	зат есім
жеміс ағашы	зат есім
тамыр	зат есім
сабақ (өсімдік)	зат есім
қабық	зат есім
солу	етістік

3.3. Жануарлар, құстар

жануар	зат есім
ит	зат есім
мысық	зат есім
сиыр	зат есім
қой	зат есім
ешкі	зат есім
түйе	зат есім
жылқы/ат	зат есім
есек	зат есім
бота/ботақан	зат есім
қозы	зат есім
лақ	зат есім
аң	зат есім
қоян	зат есім
бақа	зат есім
түлкі	зат есім
арыстан	зат есім
қасқыр	зат есім
аю	зат есім
қонжық	зат есім
жолбарыс	зат есім
тасбақа	зат есім

маймыл	зат есім
жылан	зат есім
піл	зат есім
қолтырауын	зат есім
керік	зат есім
барыс	зат есім
кірпі	зат есім
құс	зат есім
торғай	зат есім
қарға	зат есім
тотықұс	зат есім
көгершін/кептер	зат есім
тауық	зат есім
қаз	зат есім
әтеш	зат есім
үйрек	зат есім
балапан	зат есім
сауысқан	зат есім
қарлығаш	зат есім
тауыс	зат есім
аққу	зат есім
көбелек	зат есім
құрт (жәндік)	зат есім
маса	зат есім
қоңыз	зат есім
шегіртке	зат есім
құмырсқа	зат есім
шыбын	зат есім
балық	зат есім
өрмекші	зат есім
ара	зат есім
тиін	зат есім
күшік	зат есім
тышқан	зат есім

мекендеу	етістік
шағу	етістік
елік	зат есім
бұғы	зат есім
киік	зат есім
марғау	зат есім
төрт түлік мал	зат есім
бие	зат есім
төл	зат есім
бұзау	зат есім
құлын/құлыншак	зат есім
қыран	зат есім
бүркіт	зат есім
қоқиқаз	зат есім
тырна	зат есім
бұлбұл	зат есім
түйеқұс	зат есім
күркетауық	зат есім
айдаһар	зат есім
арқар	зат есім
жәндік	зат есім
шортан	зат есім
сазан	зат есім
жабайы	зат есім
жайын	зат есім
қоректену	етістік
тіршілік ету	етістік

3.4. Уақыт

кету (...минут кетті)	етістік
қалу (...минут қалды)	етістік
жарым (бір жарым)	зат есім
жарты (сағат/ нан)	зат есім
таң	зат есім

түс/түсте	зат есім
кеш/кешке	зат есім
түн/түнде	зат есім
тәулік	зат есім
апта	зат есім
дүйсенбі	зат есім
сейсенбі	зат есім
сәрсенбі	зат есім
бейсенбі	зат есім
жұма	зат есім
сенбі	зат есім
ай (аспан денесі/ 30 күн)	зат есім
жексенбі	зат есім
қаңтар	зат есім
ақпан	зат есім
наурыз	зат есім
сәуір	зат есім
мамыр	зат есім
маусым (ай атауы, мезгіл)	зат есім
шілде	зат есім
тамыз	зат есім
қыркүйек	зат есім
қазан	зат есім
қараша	зат есім
желтоқсан	зат есім
жыл	зат есім
ғасыр	зат есім
дәуір	зат есім
кезең	зат есім
мерзім	зат есім
тоқсан (үш ай)	зат есім
уақыт	зат есім

жоспар	зат есім
күн тәртібі	зат есім
күнтізбе	зат есім
бос уақыт	зат есім
үзіліс	зат есім
кешкі ас	зат есім
түскі ас	зат есім
таңғы ас	зат есім
келесі	сын есім
алғашқы	сын есім
ояну/ояту	етістік
ұйықтау	етістік
душқа түсу	етістік
беті-қолын жуу	
шұғылдану	етістік
үлгеру	етістік
қатысу	етістік
бару	етістік
келу	етістік
қайту	етістік
сәт/сәтте	зат есім
кез/кезде	зат есім
ұзақ	сын есім

ОРТАҚ ЛЕКСИКА- ГРАММАТИКАЛЫҚ БІРЛІКТЕР

4. Үстеу түрлері

4.1. Мезгіл үстеулері

кеше	үстеу
бүгін	үстеу
ертең	үстеу
таңертең	үстеу
күндіз	үстеу

бұрын	үстеу
кейде	үстеу
үнемі	үстеу
әдетте	үстеу
қазір	үстеу
күнде	үстеу
ерте	үстеу
кеш	үстеу
бүрсігүні	үстеу
алдыңгүні	үстеу
биыл	үстеу
былтыр	үстеу
күні бойы (апта/ай/жыл)	үстеу
алдын ала	үстеу
алғаш	үстеу
жаңа ғана/тап жаңа	үстеу
анда-санда	үстеу
сирек	үстеу
жиі	үстеу
ылғи	үстеу
бағана	үстеу
күнделікті	үстеу
уақытша	үстеу
күні-түні	үстеу

4.2. Мекен үстеулері

мұнда	үстеу
осында	үстеу
жоғары	үстеу
төмен	үстеу
алға	үстеу
артқа	үстеу
кейін	үстеу
әрі (бағыт)	үстеу

бері	үстеу
қарсы	үстеу
ілгері	үстеу

4.3. Сын-қимыл үстеулері

эзер	үстеу
тез	үстеу
ауызша	үстеу
жазбаша	үстеу
бірге	үстеу
әрең	үстеу
жылдам	үстеу
басқаша	үстеу
осылай	үстеу
еркін	үстеу
жалғыз	үстеу
қолма-қол	үстеу
артық	үстеу
кем	үстеу
тең	үстеу
жаяу	үстеу
қайта/қайтадан	үстеу
онша/онша емес	үстеу
жалаң аяқ	үстеу
баяу/жай	үстеу
дереу	үстеу
шапшаң	үстеу
өзгеше	үстеу
кенет	үстеу
шұғыл	үстеу
бірден	үстеу
төтенше	үстеу
ақырын	үстеу
қазақша	үстеу
тағы/тағы да	үстеу

4.4. Мөлшер үстеулері

біраз	үстеу
едәуір	үстеу
сәл	үстеу
көп	үстеу
аз	үстеу
бірталай	үстеу
неғұрлым	үстеу
соғұрлым	үстеу
түгелдей	үстеу
анағұрлым	үстеу
айтарлықтай	үстеу
шамамен	үстеу

4.5. Күшейткіш үстеулер

өте	үстеу
ең	үстеу
тым	үстеу
тіпті	үстеу
әбден	үстеу
мүлде	үстеу
дәл/тура	үстеу
аса	үстеу
нағыз	үстеу
кіл/кілең	үстеу

4.6. Мақсат үстеулері

арнайы	үстеу
әдейі	үстеу

4.7. Себеп-салдар үстеулері

босқа	үстеу
амалсыздан	үстеу
бекер/бекерге	үстеу
текке	үстеу

5. Сан есімдер**5.1. Есептік**

бір	сан есім
екі	сан есім
үш	сан есім
төрт	сан есім
бес	сан есім
алты	сан есім
жеті	сан есім
сегіз	сан есім
тоғыз	сан есім
он	сан есім
жиырма	сан есім
отыз	сан есім
қырық	сан есім
елу	сан есім
алпыс	сан есім
жетпіс	сан есім
сексен	сан есім
тоқсан	сан есім
жүз	сан есім
мың	сан есім

5.2. Реттік

бірінші	сан есім
екінші	сан есім
үшінші	сан есім
төртінші	сан есім
бесінші	сан есім
алтыншы	сан есім
жетінші	сан есім
сегізінші	сан есім
тоғызыншы	сан есім
оныншы	сан есім

жиырмасыншы	сан есім
отызыншы	сан есім
қырқыншы	сан есім
елуінші	сан есім
алпысыншы	сан есім
жетпісінші	сан есім
сексенінші	сан есім
тоқсаныншы	сан есім
жүзінші	сан есім
мыңыншы	сан есім

5.3. Жинақтық

біреу	сан есім
екеу	сан есім
үшеу	сан есім
төртеу	сан есім
бесеу	сан есім
алтау	сан есім
жетеу	сан есім

5.4. Болжалдық

бір-екі	сан есім
екі-үш	сан есім
үш-төрт	сан есім
төрт-бес	сан есім
бес-алты	сан есім
алты-жеті	сан есім
жеті-сегіз	сан есім
сегіз-тоғыз	сан есім
тоғыз-он	сан есім
он-он бес	сан есім
он бес-жиырма	сан есім
жиырма-отыз	сан есім
тоқсан-жүз	сан есім
екі жүз-үш жүз	сан есім
тоғыз жүз-мың	сан есім

жиырмадай	сан есім
отыздай	сан есім
қырықтай	сан есім
елудей	сан есім
алпыстай	сан есім
жетпістей	сан есім
сексендей	сан есім
тоқсандай	сан есім
жүздей	сан есім
мыңдай	сан есім
он шақты	сан есім

5.5. Топтау

бір-бірден	сан есім
екі-екіден	сан есім
үш-үштен	сан есім
төрт-бестен	сан есім
бес-алтыдан	сан есім
жиырмадан	сан есім
тоқсаннан	сан есім
жүзден	сан есім
мыңнан	сан есім

5.6. Бөлшектік

екіден бір	сан есім
үштен екі	сан есім
оннан бес	сан есім

6. Есімдіктер

6.1. Жіктеу

мен	есімдік
сен	есімдік
сіз	есімдік
ол	есімдік
біз	есімдік
сендер	есімдік

сіздер	есімдік
олар	есімдік

6.2. Сілтеу

бұл	есімдік
сол	есімдік
осы	есімдік
әне/әнеки	есімдік
міне/мінеки	есімдік
ана/анау	есімдік
мына/мынау	есімдік
осынау	есімдік
сонау	есімдік

6.3. Сұрау

кім?	есімдік
не?	есімдік
қандай?/қай?	есімдік
қанша? неше?	есімдік
нешінші?	есімдік
қайда?/ қайдан?	есімдік
нешеу?	есімдік
қалай? / қалайша?	есімдік
қашан?	есімдік
қайсы?	есімдік
қайтіп?	есімдік

6.4. Өздік

өз/өзі	есімдік
--------	---------

6.5. Жалпылау

барлық	есімдік
бәрі	есімдік
бүкіл	есімдік
барша	есімдік

6.6. Болымсыздық

ештеңе	есімдік
--------	---------

ешкім	есімдік
ешқашан	есімдік
еш	есімдік
ешқандай	есімдік
ешқайда	есімдік
ешқайсы	есімдік
ешнәрсе	есімдік
ешбір	есімдік
бір де бір	есімдік

6.7. Белгісіздік

біреу	есімдік
бірдеңе	есімдік
бір	есімдік
кейбір/кейбіреу	есімдік
бірнеше	есімдік
әрқашан	есімдік
әлдекім	есімдік
әлдебіреу	есімдік
кей	есімдік
әрбір	есімдік
бірнәрсе	есімдік
әркім	есімдік
әрнәрсе	есімдік
әрқайсы	есімдік

7. Модаль сөздер

бар	модаль сөз
жоқ	модаль сөз
керек	модаль сөз
әрине	модаль сөз
қажет	модаль сөз
тиіс/тиісті	модаль сөз
мүмкін	модаль сөз
шығар	модаль сөз
дұрыс/дұрыс емес	модаль сөз

секілді	модаль сөз
сияқты	модаль сөз
рас/расында	модаль сөз
бәсе	модаль сөз
әйтеуір	модаль сөз
шынында	модаль сөз

8. Шылаулар

8.1. Септеуліктер

үшін	шылау
дейін	шылау
шейін	шылау
туралы	шылау
соң	шылау
сайын	шылау
арқылы	шылау
жуық	шылау
қарай	шылау
гөрі	шылау
шақты	шылау
таман	шылау
тарта	шылау
қатар	шылау

8.2. Ыңғайластық

мен/бен/пен	шылау
және	шылау
да/де/та/те	шылау

8.3. Қарсылықты

бірақ	шылау
алайда	шылау
дегенмен	шылау

8.4. Талғаулықты

не/немесе	шылау
-----------	-------

бірде	шылау
әлде	шылау
біресе	шылау

8.5. Себеп-салдар

себебі	шылау
сондықтан	шылау
өйткені	шылау
сол себепті	шылау
сол үшін	шылау

8.6. Сұраулық

ма/ме/ба/бе/па/пе/ше	шылау
----------------------	-------

8.7. Шектік

ғана/қана	шылау
тек	шылау

8.8. Нақтылық

қой/ғой	шылау
---------	-------

9. Одағай сөздер

10. Көмекші сөздер

алақай	одағай
арты	көмекші сөз
алды	көмекші сөз
арасы	көмекші сөз
жаны	көмекші сөз
асты	көмекші сөз
үсті	көмекші сөз
іші	көмекші сөз
сырты	көмекші сөз
қасы	көмекші сөз
басы	көмекші сөз
соңы	көмекші сөз

КЛИШЕ СӨЗДЕР**Амандасу/хал-жағдай сұрау**

Сәлем!
 Сәлеметсіз бе?
 Ассалаумағалейкүм!
 Қайырлы таң!
 Қайырлы күн!
 Қайырлы кеш!
 Қайырлы түн!
 Қош келдіңіз!
 Жоғары шық/ыңыз!
 Уағалейкум ассалам!
 Амансың/сыз ба?
 Қалың/ыз қалай?
 Өз қалың/ыз қалай?
 Қалайсың/з?
 Өзің/із қалайсың/з?
 Жақсы, рақмет!

Танысу

Танысайық!
 Танысып қой/ыңыз!
 Танысқаныма қуаныштымын!
 Бұл - ... ханым.
 Бұл - ...мырза.
 Мен де танысқаныма қуаныштымын!
 Таныстыруға рұқсат етіңіз!
 Таныс болайық!

Қоштасу

Сау бол/ыңыз!
 Көріскенше!
 Жолың/ыңыз болсын!
 Ақ жол!
 Сау-саламат бол/ыңыз!
 Көріскенше күн жақсы!

Жолың/ыңыз болсын!

Кездескенше!

Аман бол/ыңыз!

Қош бол/ыңыз!

Қаратпа

Ханым!
 Мырза!
 Ағай!
 Апай!
 Айналайын!
 Балам!
 Қызым!
 Бақытты бол, қызым!
 Азамат бол, балам!
 Жарайсың, балам!
 Қымбатты ... !
 Құрметті!
 Қарындас!
 Бауырым!
 Қарағым!
 Шырағым!
 Әкешім!
 Анашым!
 Апатай!
 Ағатай!
 Әпкетай!
 Балақай!
 Інім/Інішек!
 Сіңлім!

Қонақ күту

Ас болсын!
 Тамақ ал/ыңыз!
 Дастарқанға жүр/іңіз!

Өте дәмді!

Ас/ыңыз дәмді болсын!

Үйге қонаққа кел/іңіз!

Түскі асқа жүр/іңіз!

Сіз – менің сыйлы қонағымсыз

Сізді шығарып салайын!

Жоғары шық/ыңыз!

Дәмді екен

Дастарқанға кел/іңіз!

Төрге шығ/ыңыз!

Астан алып отыр/ыңыз/дар!

Астан дәм тат/ыңыз/дар!

Астан ауыз ти/іңіз/дер!

Дастарқанға бата беріңіз!

Тілек айту/ құттықтау

Мереке құтты болсын!

Наурыз мейрамы құтты болсын!

Таудай бол!

Жарайсың!

Рақмет!

Бақытты бол/ыңыз!

Сізге/Саған бар жақсылықты тілеймін!

Сыйлығыңа рақмет!

Сәттілік тілеймін!

Нағыз азамат екенсің!

Бәрекелді!

Ұзақ өмір тілеймін!

Мерейтойыңызбен құттықтаймын/мыз!

Той тойға ұлассын!

Туған күніңіз құтты болсын!

Бақытты бол/ыңыз!

Өмір жасың/ыз ұзақ болсын!

Арманың/ыз орындалсын!

Табысты бол/ыңыз!

Табыстан табысқа жете бер/іңіз!

Көп жаса!

Барлық тілегің/із орындала берсін!

Бар жақсылықты тілеймін!

Өркенің өссін!

Қызығушылық білдіру

Сағат неше?

Сұрауға бола ма?

Қанша тұрады?

Мынаған қара/ңызшы!

Сондай әдемі екен!

Денсаулық

Ауырма/ңыз!

Денің/із сау болсын!

Жүзге жет/іңіз!

Тезірек жазыл/ыңыз!

Жазылып кетіңіз!

Ем болсын!

Тәуір бол/ыңыз!

Денсаулығым жақсы, рақмет!

Денсаулығың/ыз мықты болсын!

Тезірек сауығып кетіңіз!

Жазылдыңыз ба?

Тәуір болып қалдым!

Қазір жақсымын!

Өтініш айту/талап қою

Мұқият тыңда/ңыз!

Есте сақта/ңыз!

Күте тұр/ыңыз

Өтінемін

Ережені жаттап ал/ыңыз!

Дауыстап оқы/ңыз!

Мінекей, ал/ыңыз!

Қоқыс тастама/ңыз!

Айтып жібер/іңізші...

Сізден сұрайын деп едім...

Болды!
 Тоқта!
 Тыныш!
 Кітапты аш/ыңыз
 Кітапты жап/ыңыз
 Өтінішім бар еді...
 Байқа/ңыз!
 Абай болыңыз/Абайлаңыз!
 Кеңес берсеңіз...
 Сабыр ет/іңіз!
 Бір тілегім бар еді...
 Талап етемін!
 Тыныштық сақтаңыз!
 Алаң болмаңыз!
 Сабыр етіңіз!
 Өкінішті!

Рұқсат сұрау/Тыйым салу

Кіруге бола ма?
 Шығуға бола ма?
 ... алуға бола ма?
 Кіруге болмайды!
 Өтінемін
 Сөйлеуге рұқсат етіңіз!
 Өтінемін, жеке кәсіліңізді (билетіңізді,
 ...) көрсетіңіз/ші!
 Мінеки!
 Иә, тындап тұрмын.
 Иә, құлағым сізде.
 Шылым тартуға болмайды!
 Кіруге болмайды!
 Қолмен ұстауға болмайды!

Таңғалу/тамсану

Өте қызық!
 Керемет!
 Тамаша!

Қанша тұрады?
 Күн жылы екен!
 Қандай әдемі!
 Күн сондай тамаша!
 Қандай керемет!
 Қандай ғажап!
 Өте жақсы!
 Солай ма?!
 Мәссаған!
 Міне, нағыз жігіт/азамат!
 Қуаныштымын!
 Қатты қуанып отырмын!
 Бақытымызға орай, ...
 Солай сияқты...
 Солай болар...

Қорқу/ жақтырмау

Қорқынышты!
 Сұмдық екен!
 Рас па?
 Мұның/ыз дұрыс болмады!
 Қатты қорықтым!
 Масқара!
 Ойбай!
 Ұят болды!
 Зәрем ұшты/Зәре құтым қалмады

Қолдау/құптау

Дұрыс айтасың/сыз!
 Әрине, келісемін!
 Ештеңе етпейді!
 Оқасы жоқ!
 Уайымдама/ңыз!
 Кешірім сұраймын!
 Ренжіме/ңіз!

Ризалық білдіру

Көмегіңізге рақмет!

Көп рақмет!
 Алғысым шексіз!
 Ризамын!
 Солай екен ғой?!
 Енді түсінікті болды!
 Ақпаратың/ызы үшін рақмет!
 Мен сізді/сені мақтан тұтамын!
 Жарасып тұр!
 Құлпырып кетіпсіз!
 Алла разы болсын!
 Қосағыңмен қоса ағар!
 Мұратыңа жет!
 Тілеуіңді берсін!

Кешірім сұрау

Кешір/іңіз!
 Кешірім сұраймын!
 Кешір мені!/Мені кешіріңізші!
 Ренжіме/ңіз!
 Мархабат!
 Кінә менен/мен кінәлімін
 Айып етпе/ңіз!
 Кінәмді мойындаймын

Келісу/келіспеу

Дұрыс айтасың/сыз!
 Сізбен толықтай келісемін!
 Иә, ...
 Әрине, солай!
 Жарайды!
 Қарсы емеспін
 Мен де солай ойлаймын
 Қарсымын
 Неге олай дейсің/сіз?
 Мүмкін емес!
 Қарсымын/қарсы емеспін!
 Келісемін/келіспеймін!

Дұрыс айтасың/сыз!
 Иә, дұрыс!
 Жоқ, дұрыс емес!
 Қарсылығым жоқ
 Қолдаймын!
 Дәл солай!
 Сөзсіз келісемін!
 Айтқаның/ыздың бәрі дұрыс!
 Сөзің/ізге қосыламын!
 Сенімдімін!
 Уайымдама/ңыз, бәрі дұрыс!
 Солай шығар...
 Әбден мүмкін!
 Тура солай!
 Келістік!
 Мен бұны жасай алмаймын,
 ренжімеңіз!
 Меніңше, олай емес!
 Кешіріңіз, мен олай ойламаймын!
 Меніңше, сіз қателесіп тұрсыз/отырсыз!
 Сізбен келісе алмаймын
 Бұл дұрыс емес
 Мен бұны дұрыс деп ойламаймын
 Күмәнім бар
 Сенімді емеспін
 Мәселе онда емес
 Меніңше, мүлде олай емес
 Қойшы!
 Мен бұған үзілді-кесілді қарсымын!
 Сіз қателесіп тұрсыз

Ұсыныс жасау/ қорытындылау

Солай жасайық!
 Меніңше, ...
 Қысқасы, ...
 Мысалы ...
 Шынымды айтсам, ...

Қорытындылай келе, ...

Қорыта айтсақ, ...

Бір жағынан...

Біріншіден/екіншіден/үшіншіден

Қандай кеңес бересіз?

Бір ұсынысым бар еді...

Мен у/ды/ді ұсынамын

Солай жасайық!

Менің бір ұсыныс жасағым келіп отыр

Былай жасайық...

Былай жасасақ, қайтеді?

Солай болды дейік...

Мысалы, ...

Атап айтқанда, ...

Нақтырақ айтсақ, ...

Алдымен, ...

Ең бастысы, ...

Қайталап айтам, ...

Тағы бір нәрсе қосып өтейін...

Қорыта келе, ...

Ұзын сөздің қысқасы...

Қысқасы,

Мәселен, ...

Демек ...

Яғни ...

Соған қарағанда, ...

Менің білуімше, ...

Шындығында, ...

Шынымен де!

Ашығын айтсақ, ...

Ойлап қарасам, ...

Шынымды айтсам, ...

Мені дұрыс түсін/іңіз!

Тоқ етерін айтсақ

Ақпарат алу

Кешіріңіз, қайталап айтыңызшы!

Қайталаңызшы!

Не дедіңіз?

Сенімдісіз бе?

Түсінбедім

Не айтқыңыз келді?

...айтып жібересіз бе?

... білгім келеді

Дұрыс түсіндім бе?

Бағасы қанша/Қанша тұрады?

Жеңілдік бар ма?

Бұл қай жердікі?

Бұл қайдан келген тауар?

Сапасы жақсы ма?

Айта беріңіз, тыңдап тұрмын

Мінеки, қараңыз...

Бір сұрағым бар еді...

Қателеспесем, ...

Демек, ... солай ғой

Не айтайын/сұрайын деп едің/із!

Нақтырақ айт/ыңызшы!

Асықпай түсіндір/іңізші!

Менің ойымша, ...

Қателесіп тұрған жоқсың/з ба?

Сенімдісіз/ң бе?

Шын ба/Рас па?

Ашулану

Қандай жаман!

Не деген ақымақтық!

Солай жасауға бола ма?

Тағы қанша күтеміз?!

Осындай да болады екен!

Төзімім/шыдамым таусылды!

Мен сенен мұны күтпедім

Осыншалықты кешігуге бола ма?

Дауыс көтермеңіз!

Не болды соншама?!

ФРАЗАЛЫҚ ТІРКЕСТЕР

Фраза	Түсінігі
айдай аузы, күндей көзі бар	әдемі
арқа сүйеу	сену
аузын ашу	таңғалу
аяқ астынан	кенет
екі кештің арасы	кешкі уақыт
екі көзі төрт болу	қорқу, абдырау
екі қолға бір күрек	жұмыс табу
жоқ қылу	құрту
жолы болу	ойы іске асу
жолын кесу	қастандық жасау
жылы сөйлеу	қолдау
кесірі тию	жамандық жасау
көз жұма қарау	елемеу
көз салу	ескеру
көзге ілмеу	елемеу
көзге түсу	елену
көзі ашық	білімді
көңіл айту	қолдау
көңіл сұрау	қамқорлық
күн ұзақ	күні бойы
қара бет болу	ұялу
қарсы келу	келіспеу
қас пен көздің арасы	тез
қиындық көру	қиналу
қол беру/қол алу	амандасу
қолы тимеу	бос болмау
қоян жүрек	қорқақ
қызыл тіл	шешен

маңдай тер	еңбек
оң көзбен қарау	келісу
от жағу	арандату
отқа май құю	шағыстыру
сәлемі түзу	дұрыс қарым-қатынас
сәті түсу	дәл уақыт
сөз беру	уәде
сөз қайтару	ерегесу
сөз салу	ұсыныс жасау
су жүрек	қорқақ
су тегін	арзан
тас жүрек	қатал
таяқ жеу	жәбірлену
тіл алу	тыңдау
тіл табысу	жақсы қарым-қатынас
тілін тістеу	үндемей қалу
төбесі көкке жету	қатты қуану
ас қайыру	бата жасау
атағы жайылу	танымал болу
ауыз тию	тамақ жеу
бағы ашылу/жану	өмірде сәттілік болу
бармағын тістеу	өкіну
бас изеу	келісу
бас тарту	келіспеу
бас шайқау	келіспеу, таңғалу
басын айналдыру	ойын, жоспарын бұзу
егіздің сыңарындай	ұқсас
екі езуі екі құлағына жету	қуану
әңгімесі жарасу	бір-бірін түсіну
жұлдызы оңынан туу	жолы болу

көз тию	ауыру, ісі жүрмеу
көзді ашып-жұмғанша	тез, жылдам
көзі ашылу	анығына жету, сергу
көзі түсу	ұнату
көзін жою	жоғалту, өлтіру
көмек беру	көмектесу
көңілі көтерілу	қуану
көңілі қалу	ренжу
көңілі түсу	қамығу
көңіліне қарау	абайлау
қабак шыту	ашулану
қол жалғау	жақын тұрған адамға бір нәрсе беріп жіберу
қол созым жер	алыс емес
қолы ашық	жомарт
қолы ұзару	көмекші табу
қошемет көрсету	құрметтеу
қысым көру	басқа адамнан қиындық көру
ойда жоқта	кенеттен, лезде, бірден
өзі би, өзі қожа	не істесе де, өзі білу
тәбеті тартпау	тамақ іше алмау
удай қымбат/бағасы удай	өте қымбат

РЕЗЕРВ СӨЗДЕР

абонемент	аннотация	баланс	браузер
абонент	ансамбль	балерина	брифинг
аванс	антенна	балет	брокер
авиация	антибиотик	балкон	бронь
автобус	антивирус	бальзам	буклет
автомат	антоним	бамбук	букмекер
автор	антропология	банан	бургер
автосалон	аншлаг	банк	бутерброд
автосервис	апелляция	банкнот	буфер
академик	апельсин	банкомат	бухгалтер
академия	аппарат	банкрот	бюджет
аккредитация	аппаратура	бар	вагон
аккумулятор	апробация	бариста	ваза
акробат	арена	бармен	вакуум
аксесуар	археология	баскетбол	вальс
аксиома	аспирин	бассейн	валюта
акт	ассистент	батарея	ватт
актив	ассоциация	батут	ваучер
акула	астрология	бензин	вахта
акцент	астрономия	бизнес	вектор
акционер	атлетика	билет	велосипед
акция	атмосфера	бильярд	вирус
аллергия	атом	биология	виски
амбулатория	атрибут	биосфера	вокал
амфитеатр	аудит	биржа	волейбол
ананас	аудитория	блок	вольт
анатомия	аукцион	бокс	газ
анекдот	афиша	бомба	газет
анимация	бактерия	бордюр	газон

галерея	декларация	диссертация	ипподром
галстук	декрет	донер	йод
гамак	дельфин	донор	кабина
гамбургер	демография	драма	кабинет
гантель	демократия	драматург	кадр
гараж	дерматолог	дрон	какао
гардероб	детектив	дубляж	кактус
гарнир	дефектолог	жалюзи	калория
гастроль	дециметр	журнал	калькулятор
гектар	джаз	журналист	камера
ген	джунгли	зал	кандидат
география	дзюдо	идеология	капитал
геология	диагноз	идея	капитан
гигиена	диалект	идиома	капот
гимнастика	диалог	иллюминатор	капрон
гипс	диаметр	имидж	капсула
гитара	диаспора	иммигрант	карамель
глоссарий	дидактика	иммунитет	карантин
гольф	дизайн	импульс	караоке
горилла	диктант	индекс	каратэ
гормон	диктор	инженер	кардиолог
градус	диктофон	инкассатор	карта
грамм	динамика	институт	картинг
грант	диплом	инсулин	карточка
грейпфрут	дипломат	инсульт	каска
грим	директор	интеграция	касса
гуманизм	диск	интерфейс	каталог
гуманитарлық	дискотека	инфаркт	категория
декан	диспетчер	инфекция	катер
деканат	дисплей	инфракұрылым	кафе

кафедра	композитор	лак	медицина
кафель	компот	лексика	мессенджер
кашемир	компьютер	лимит	металл
квадрат	конверт	лимон	метис
квартет	кондитер	лимонад	метр
квас	конспект	лингвистика	метро
квота	конституция	линза	механизм
керосин	конструктор	линолеум	микроб
киви	консул	лирика	миллиграмм
килограмм	контакт	литр	миллиметр
кино	контейнер	лицензия	миллион
киностудия	контингент	логика	минерал
кинотеатр	конференция	логопед	минимализм
кириешки	концерт	логотип	министр
классика	коньки	локация	минут
климат	коньяк	ломбард	миссия
клип	корпорация	лосьон	миф
клише	корпус	лоторея	модель
клуб	корректор	магистратура	модем
код	косметика	магнит	модератор
колготки	котлет	магнитофон	молекула
колледж	коттедж	макарон	монитор
колорит	кофе	манго	монография
комбайн	кофеин	мандарин	монтаж
комбинат	кран	марка	мораль
комедия	кресло	маркер	морж
комендант	кроссовки	матч	морс
комиссия	круасан	махито	мотор
комитет	куб	мегабайт	музыка
компания	курс	медаль	музыкант

мультфильм	партия	психология	семинар
нотариус	пианино	публицистика	сервер
ноутбук	пиджак	пункт	сессия
олимпиада	пингвин	пьеса	сигнал
омоним	пирамида	радиация	сим карта
онлайн	плакат	радио	символ
опера	планшет	ребус	синоним
оператор	платформа	редактор	синтетика
операция	плацкарт	режиссер	спам
оппозиция	плащ	рейс	спорт
оппонент	пломба	рейтинг	спортзал
оптика	позиция	рекорд	стадион
оптимизм	полиция/полицей	ректор	степлер
оркестр	портрет	рельс	стилист
орфография	пост	рентген	стиль
орфоэпия	постамат	репертуар	стратегия
офицер	поэзия	ресурс	студент
офлайн	поэма	реферат	студия
палата	практика	реформа	супермаркет
пальма	президент	рецепт	такси
панда	премьера	ринг	татуаж
папка	пресс-конференция	роман	театр
паразит	прогресс	романтика	телескоп
параллель	продюсер	ромб	телестудия
параметр	проза	салат	телефон
парик	прокурор	сантиметр	температура
паркет	проректор	сарафан	теннис
парламент	профессор	сатира	теория
паровоз	психиатр	сейф	терапия
партер	психолог	секунд	термин

терминал	факс	химия	экология
термометр	факультатив	хирург	экономика
терраса	факультет	хобби	экран
территория	фармацевт	хоккей	экспедиция
терроризм	ферма	холл	экспонат
техника	фестиваль	хор	экспорт
технология	физика	хот-дог	электр
тираж	филармония	хронология	элемент
титр	филиал	целлофан	эмоция
титул	филология	цемент	энергия
ток-шоу	философия	цензура	энциклопедия
том	фильм	центнер	эпизод
томография	фильтр	цех	эпос
торт	финал	цикл	эскалатор
тонна	фирма	цирк	эстафета
тонус	фитнес	цитрус	эталон
травматолог	флюорография	цунами	этнос
трагедия	фобия	чек	ядро
трамвай	фокус	чемпион	
транскрипция	фон	чемпионат	
трансфер	форма	шаурма	
трек	форум	шахмат	
троллейбус	фотоаппарат	шахта	
турнир	фотостудия	шимпанзе	
ультра	фуд-корд	шифр	
универсиада	футбол	шлагбаум	
университет	футболка	щетка	
фабрика	хайп	эвакуация	
фаза	хакер	эволюция	
файл	халат	экипаж	

ГРАММАТИКАЛЫҚ МИНИМУМ

№	Тақырып	Білім мазмұны	Мысал
Фонетика			
1	Әріп және дыбыс ұғымы	Қазақ тілінің әліпбиі Әріп және дыбыс айырмашылығы	ана (3 әріп, 3 дыбыс) әпке (4 әріп, 4 дыбыс) аю (2 әріп, 3 дыбыс)
2	Буын. Буын үндестігі	Сингармонизм заңдылығы Дауысты және дауыссыз дыбыстар үндестігі	балалар үйлер адамдар елдер ағаштар есіктер
2.1		Сингармонизм заңдылығына бағынбайтын қосымшалар: -кер/-гер; -паз; -хана; Көмектес септігінің жалғаулары: -мен/-бен/-пен; -нікі/-дікі/-тікі; <i>Ескерту: басқа тілден енген сөздер сингармонизм заңына бағынбайды</i>	ардагер өнерпаз дәріхана қаламмен баланікі қыздікі
3	Дауысты және дауыссыз дыбыстар	Орфоэпиялық норма	ала кел (алагел) ішсін (ішшін) отбасы (отпасы) ақ лақ (ағлақ) көкөніс (көгөніс) сенбі (сембі)
Лексика			
4	Сөз. Синоним, антоним, омоним сөздер	Жақын мәнді қарсы мәнді жазылуы бірдей, мағынасы әртүрлі сөздер	әдемі – сұлу адам – кісі жас – қарт алма, ара, тартпа, бет
	Сөз мағынасы	Тура мағына ауыспалы мағына	Менің қолым ауырып тұр. Сен менің оң қолымсың.

		Көп мағыналы сөз	Бір үйде бес жан бар. Жаным ашиды.
	Сөз тіркесі	Еркін тіркес	Әдепті бала
		тұрақты тіркес	Қоян жүрек
Сөз таптары			
5	Зат есімнің көптелуі	Көптік жалғаулары: -лар/-лер/-дар/-дер/ -тар/-тер;	Үстелде ыдыстар тұр. Аулада көліктер көп пе? Балалар сабақта отыр. Мына дәптерлер кімдікі? Қағаздар қайда?
5.1		Жұрнақтар: -хана; -шы/-ші;	ас – асхана ән – әнші сату – сатушы оқу – оқушы
5.2		Жұрнақтар: -гер/-кер;	Менің әкем – заңгер. Мен дәрігерге бардым.
5.3		-лық/-лік/-дық/-дік/ -тық/-тік;	жақсылық достық
5.4		Қазақ тілінде зат есімнің нақты саны көрсетілгенде көптік жалғау жалғанбайды	Аулада бес көлік тұр. Айнұрдың үш әдемі қуыршағы бар.
5.5		Көптік мәнді есімдерге көптік жалғауы жалғанбайды	Су, сүт, сорпа, ұн, қант, күріш, тұз, құм
6	Зат есімнің тәуелденуі	Тәуелдік жалғаулары: I -ым/-ім/-м; -ымыз/-іміз/-мыз/-міз; II -ың/-ің/-ң; -ыңыз/-іңіз/-ңыз/-ңіз; III -сы/-сі/-ы/-і;	Менің атам бар. Біздің әжеміз 80 жаста. Сенің досың бар ма? Сіздің атыңыз кім? Оның әкесі – заңгер.
6.1		Тәуелдік мағына беретін қосымшалар: -ікі/-дікі/-мікі;	Менің кітабым/ кітап <i>менікі</i> Бұл қалам <i>сенікі</i> ме? Мына сөмке <i>Асандікі</i> емес.
6.2		Есімше формалы етістіктің тәуелденуі	Бұл жаңалықты сіздің білгеніңіз дұрыс. Бұл кітапты оқығаным есімде.

7	Жіктік жалғау	Жіктік жалғаулары: I -мын/-мін/-бын/ -бін/-пын/-пін; -мыз/-міз/-быз/-біз/ -пыз/-піз; II -сың/-сің/-сыңдар/ -сіндер; -сыз/-сіз/-сыздар/ -сіздер; III - - -	Мен оқушымын. Біз ақылдымыз. Сен баласың. Сендер барасыңдар. Сіз мұғалімсіз. Сіздер үлкенсіздер. Ол – студент. Олар жастар.
8	Септік жалғау	Зат есім, сан есім, есімдіктердің септелуі	Мектепке барасың ба? Сағат төрттен 5 минут кетті. Менде қуыршақ бар.
8.1	Атау септік	Қимылдың иесі Кім? Не? Кімдер? Нелер?	Айгүл сыйлық берді. Үстелде гүл тұр. Балалар аулада жүр. Бақшада ағаштар өсіп тұр.
8.2	Ілік септік	Меншік иесі Кімнің? Ненің? Жалғаулары: -ның/-нің/ -дың/-дің/ -тың/-тің;	Анамның көйлегі Үйдің шатыры Ағаштың жапырағы
8.3		Заттың бөлшегі	Есіктің тұтқасы Орындықтың аяғы Кітаптың беті
8.4		Ай, күн, жыл атауларының берілуі	Наурыздың бесі
8.5		Жалқы есім мен жалпы есім қатар келсе, жалқы есімге ілік септік жалғанбайды	Абай көшесі Абылайхан университеті Алматы қаласы
8.6	Барыс септік	Іс-әрекеттің объектіге бағыты; уақыт айтқанда қолдану Кімге? Неге? Қайда? Жалғаулары: -ға/-ге/-қа/-ке; -а/-е/-на/-не;	Мұғалімге айт. Сағат беске он минут қалды. Жұмысқа барамын. Марат үйіне қайтты.

8.7		Салыстыру құрылымы	Мен <i>анама</i> қарағанда ұзынмын.
8.8		<i>Дейін, қарай</i> шылауларымен бірге	Оқушылар <i>күзге дейін</i> демалады. Маржан <i>үйге қарай</i> кетті.
8.9		Іс-әрекеттің мезгіл-мөлшері	Астанаға <i>бір аптаға</i> барамын.
8.10		Іс-әрекеттің мақсаты	Концерт тыңдауға келдім.
8.11	Табыс септік	Іс-әрекеттің тура объектісі Кімді? Нені? Жалғаулары: -ны/-ні/ -ды/-ді/-ты/-ті;	Мен бүгін Айгүлді көрген жоқпын. Теледидарды қос. Мына кітапты оқыңыз.
8.12		-н (ІІІ жақ) Нақтылықты көрсетпеген жағдайда табыс септік жалғанбайды	Ол баласын шақырды. Болат дүкеннен мына <i>кітапты</i> сатып алды/ Болат дүкеннен <i>кітап</i> сатып алды.
8.13	Жатыс септік	Іс-әрекеттің орны/мекені; іс-әрекеттің мезгілі; адамның жасы; Кімде? Неде? Қайда? Жалғаулары: -да/-де/ -та/-те; -нда/-нде;	Үйде анам бар. Жазда демаламыз. Арман он екі жаста. Менде көп ойыншық бар. Астана қаласында тұрамын.
8.14	Шығыс септік	Іс-әрекеттің басталған/шыққан орны; уақыт білдіруде қолдану; заттың неден жасалғаны; салыстырмалы мағына; Кімнен? Неден? Қайдан? Жалғаулары: -дан/-ден/-тан/-тен/ -нан/-нен;	Мен үйден шықтым. Сағат оннан бес минут кетті. Үстел ағаштан жасалады. Маржан Сәуледен ұзын. Анамнан ақша алдым.
8.15		Іс-әрекеттің басталу мерзімі	Жұмысшылар таңертеңнен бері тынбай жұмыс істеп жатыр.

8.16		Бір нәрседен алынатын мөлшер	Шабдалыдан бір келі беріңіз.
8.17	Көмектес септік	Іс-әрекет құралы; іс-әрекеттің ортақ субъектісі/ бірлескен әрекет; көлікпен жүру; Кіммен? Немен? Жалғаулары: -мен/-бен/-пен;	Қайшымен қағаз қидық. Мен досыммен киноға бардым. Автобустпен келдіңіз бе? Айдар доппен ойнады.
8.18		Іс-әрекеттің амалы	Ықыласпен тыңдады.
9	Жалпы және жалқы есімдер	Адам аты, тегі, жер-су аттары, газет, мекеме атаулары	Мен Теміртаудан келдім. Бауыржан қашан оянды? Студенттер Абай театрына барды.
Сын есім			
10	Сын есімнің мағыналық түрі	Сапалық сын есімдер	Бұл – қызыл алма.
10.1		Қатыстық сын есімнің жұрнақтары: -лы/-лі/-ды/-ді/-ты/-ті;	Менің балам ақылды. Оның анасы мейірімді.
10.2		Жұрнақтар: -сыз/-сіз; -лық/-лік/-дық/-дік/ -тық/-тік; -ғы/-гі/-қы/-кі; -ғыш/-гіш/-қыш/ -кіш;	Ақылсыз мейірімсіз мемлекеттік ұлттық жазғы бүгінгі құйғыш сүзгіш
10.3	Сын есімнің шырайлары	Жұрнақтар: -лау/-леу/ -дау/-деу/ -тау/-теу;	Бұрыш ащылау екен. Мына алма қызылдау. Жол ұзақтау болды.
10.4		-ырақ/-ірек; -рақ/-рек;	Мына көйлек басқа көйлекке қарағанда қысқарақ. Менің сөмкем сенікінен жеңілірек.
10.5		Асырмалы шырай өте, ең;	Арман – өте білімді оқушы. Гималай – ең биік тау.

10.6		Күшейтпелі шырай	Қып-қызыл жап-жасыл жап-жаңа <i>Ескерту:</i> аппақ, көкпеңбек
10.7		тым, аса;	Мына көйлек тым тар екен. Бұл зерттеудің маңызы аса зор.
Сан есім			
11	Есептік сан есім	Дара сан есім күрделі сан есім	Сабақ сегізде басталады. Алаңда екі бала ойнап жүр. Мен он бір қарындаш алдым. Дәрісханада он бес студент отыр.
11.1	Реттік сан есім	Реттік сан есімнің жасалуы: -ыншы/ -інші/-ншы/-нші;	Алтыншы қатарға отыр. Бірінші ойыншықты ал.
11.2	Жинақтық сан есім	Жұрнақтар: -ау/-еу; Жіктелу, септелу формалары	Біз жетеуіміз. Үшеуінің кітаптары ұқсас екен. Мұғалім екеуінен үй жұмысын сұрады.
11.3	Топтау сан есім	Жұрнақтар: -дан/-ден/-тан/-тен; -нан/-нен;	Екі-екіден отырыңдар. Алманы төрт-төрттен бөлейік.
11.4	Болжалдық сан есім	бір-екі, екі-үш, үш-төрт, төрт-бес, бес-алты, алты-жеті, жеті-сегіз;	Бөлмеде бір-екі үстел тұр. Аулада бес-алты бала ойнап жүр. Сенде үш-төрт парак бар ма?
11.5		Жұрнақтар: -даған/-деген; көптік жалғау жатыс септігі	Алаңда мындаған адам жиналып тұр. Шамамен сағат бестерде кездесейік! Оның жасы шамамен жиырмада.
11.6		Бөлшектік сан есім	Төрттың үштен бір бөлігін алып қойдық.
Есімдік			
12	Жіктеу есімдіктері	Жіктеу есімдіктерінің септелуі	Саған сыйлық беремін. Кітапты сенен аламыз. Бізде көлік бар. Олармен кеше сөйлестік.

12.1	Сілтеу есімдіктері	Алыс пен жақынды нұсқау: анау (ана); мынау (мына); бұл/ол/осы	Анау менің мектебім. Ана баланың аты кім? Мынау – балабақша. Мына сөмке кімдікі? Бұл – өте әдемі гүл. Ол кісі жұмыста жоқ. Осы тапсырманы орында.
12.2		Әне; міне; сол;	Әне, қонақтар келді. Міне, билетіңізді алыңыз. Маған сол кітап керек.
12.3	Сұрау есімдіктері	Кім? Кімдер? Не? Нелер? Қайда? Қашан? Қандай? Неге? Неше?	Бөлмеде кім бар? Дүкеннен не алдың? Бүгін қайда барасыз? Атам қашан келеді? Саған қандай кітап ұнайды? Гүлназ сабаққа неге келмеді? Сен неше жастасың?
12.4	Жалпылауыш есімдіктер	Барлық, бәрі;	Барлық бала сабақта отыр. Бәрі сізді сұрады.
12.5	Өздік есімдігі	Өздік есімдігінің түрленуі	Өзің біл. Сабақты өзім оқимын.
12.6		Өздік есімдігінің тәуелденуі Мен(ің) өзім Сен(ің) өзің Сіз(дің) өзіңіз Ол (оның) өзі Көпше түрі	Дүкенге мен өзім барамын. Үйге сен өзің қайт. Сіз өзіңіз айтыңыз. Ол өзі біледі. Үй тапсырмасын сендер өздерің орындайсыңдар.
12.7	Болымсыздық есімдігі	Ешкім, ештеңе;	Ештеңе таппадым. Сабаққа ешкім келмеді.
12.8		Ешқашан;	Мен ешқашан піл көрген жоқпын.
12.9	Белгісіздік есімдігі	Бір, біреу, бірдеңе;	Үйге бір адам келді. Асанның қолында бірдеңе бар. Біреу есік қақты.

12.10		Кейбір, кейбіреу, біреулер; бірнеше; әрқашан;	Кейбір студенттер сабаққа кешікті. Менің бірнеше сұрағым бар. Атам әрқашан ерте тұрады.
Үстеу			
13	Үстеудің мағыналық топтары: Мезгіл үстеу	Бүгін, кеше, ертең, танертең, түсте, кешке, қазір, күнде, ерте, кеш, өткен аптада/айда/жылда, әдетте;	Бүгін жаңбыр жауып тұр. Кеше мен концертке бардым. Ертең Сәуле жұмысқа барады. Сіздер күнде жаттығу жасайсыздар ма? Өткен аптада Мұрат ауылға барды. Әдетте біз таңғы асты бірге ішеміз.
13.1		Бүрсігүні, биыл, былтыр, алдыңғүні, бұрын, түнде, күндіз, кейде, үнемі;	Бүрсігүні той болады. Биыл Алма бірінші сыныпқа барады. Былыр біз Түркияда демалдық. Түнде суық болды. Анам үнемі бәліш пісіреді.
13.2	Мекен үстеу	Жоғары, төмен, алға, артқа;	Жеделсаты жоғары көтерілді. Абай көшесімен төмен жүресің. Алға жүр. Көлік артқа жүрді.
13.3	Мөлшер үстеу	Аз, көп, біраз, онша;	Оның ақшасы көп. Бүгін аз ұйықтадым. Қонаев көшесі біраз уақыт жабық болады. Ол қазақша жақсы білмейді.
13.4	Сын-қимыл үстеу	Әзер/әрең, тез, ақырын, қатты, ерекше;	Таңертең әрең ояндым. Көлік тез келді. Әжем баяу сөйлейді. Музыканың даусын ақырын қой. Көлік қатты жүреді екен. Мен анамды қатты жақсы көремін! Бүгін ерекше күн!

13.5		Ауызша, әрең, жылдам, аздап, басқа/ша, осылай, еркін, жалғыз;	Балалар жылдам келсін. Бүгін күн аздап салқын. Бөлмеде мен жалғыз отырмын.
13.6	Максат үстеу	Әдейі;	Қолшатырды әдейі алдым.
13.7		Арнайы;	Әсем тойға арнайы Астанада келді.
13.8	Себеп-салдар	Жай;	Жай сөйле.
13.9		Босқа;	Саябаққа босқа барыппын.
Етістік			
14	Етістік	Дара етістік	Сара гүл терді.
		күрделі етістік	Арман балық аулап отыр.
14.1	Тұйық етістік	Етістіктің инфинитив тұлғасы -у жұрнағы арқылы жасалады	Далаға серуендеуге шықтық. Мектепте жақсы оқу керек.
14.2	Болымсыздық мағына	-ма/-ме/-ба/-бе/-па/ -пе;	Бүгін мектепке бармадым.
14.3		емес; Жұрнақтар: -ған/-ген/-қан/-кен + жоқ/емес;	Бұл балмұздақ емес. Майра Астанаға барған жоқ. Ешқашан көрген емес.
14.4	Жедел өткен шақ	Жұрнақтар: -ды/-ді/-ты/-ті;	Мен келдім. Сен ән айттың. Ол кеше қаладан келді.
14.5		Көсемше жұрнақтары: -ып/-іп/-п;	Таңертең тұрып, жуынып, киініп, тамақ ішіп, сабаққа келдім.
14.6	Бұрынғы өткен шақ	Есімше жұрнақтары: -ған/-ген/-қан/-кен;	Мен Алматыға барғанмын. Ол бұл фильмді көрмеген.
14.7		Есімшенің -ған/-ген/-қан/-кен тұлғасы есімдер қызметін атқарады	Оқыған кітаптарыңды айтшы. Ән айтқан қыз өте сүйкімді екен.
14.8	Ауыспалы өткен шақ	Жұрнақтар: -атын/ -етін/-йтын/-йтін;	Астанада бұрын биік ғимараттар аз болатын. Самат мектепте сабақты жақсы оқитын.
14.9		Есімшенің -атын/ -етін/-йтын/-йтін тұлғасы есімдер қызметін атқарады	Жазда оқитын кітаптар тізімі бар ма? Астанада келетін пойыз кешікті.

14.10		Көсемше формалы өткен шақ: -ып/-іп/-п;	Ол өткен аптада қалаға барыпты. Бұрын бір шал мен кемпір болыпты.
14.11	Ауыспалы осы шақ	Іс-әрекеттің дағдылы түрде қайталануы Жұрнақтар: -а/-е/-й;	Мен домбыра ойнаймын. Назым банкте жұмыс істейді. Мұрат сурет салмайды.
14.12	Нақ осы шақ	Дара түрі: қалып етістіктер (отыр, тұр, жүр, жатыр) Күрделі түрі: -ып/-іп/-п + отыр, тұр, жүр, жатыр;	Біз кітапханада отырмыз. Марат кезекте тұр. Жаңбыр жауып тұр. Інім кітап оқып отыр.
14.13		-а/-е + жатыр құрылымы бару, келу етістіктерімен ғана қолданылады	Сәуле мектепке бара жатыр. Ол ауылға келе жатыр ма?
14.14	Келер шақ	Іс-әрекеттің болашақта орындалуы Жұрнақтары: -а/-е/-й;	Мен ертең келемін. Айнұр келесі жылы жаңа мектепте оқиды.
14.15	Болжалды келер шақ	Есімше жұрнақтары: -ар/-ер/-р/ -атын/-етін/-йтын/ -йтін шығар	Мен келесі жылы Алматыға тағы келермін/келетін шығармын.
14.16	Мақсатты келер шақ	Есімше жұрнақтары: -мақ/-мек/-бақ/-бек/ -пақ/-пек;	Келесі жылы оқуға түспекпін.
15	Етістіктің бұйрық райы	I -айын/-ейін/-йын/ -йін; -айық/-ейік/-йық/-йік; II -ыңыз/-іңіз/-ңыз/ -ңіз; III -сын/-сін;	Дүкенге мен барайын. Сағат екіде келейік. Кітапты алыңыз. Тақтаға жазыңыз. Ол сабаққа барсын.
15.1	Етістіктің қалау райы	Жұрнақтар: -ғы/-гі/ -қы/-кі + келу;	Алма жегім келеді. Сенің тауға шыққың келе ме?
15.2	Етістіктің шартты райы	Жұрнақтар: -са/-се;	Ертең күн жылы болса, тауға шығамыз.
16	Ырықсыз етіс	Жұрнақтар: -ыл/-іл/-л/-ын/-ін/-н;	Тақтада мысалдар жазылып тұр. Бөлме жиналып тұр.
16.1	Өздік етіс	Жұрнақтар: -н/-ын/-ін/-л/-ыл/-іл;	Марат ерте тұрып, жуынып, киініп, тамақтанды.

16.2	Өзгелік етіс	Жұрнақтар: -т/-тыр/-тір/-дыр/-дір -ғыз/-гіз/-қыз/-кіз;	Тәрбиеші балаларды бір уақыт таза ауада ойнатады.
16.3	Ортақ етіс	Жұрнақтар: -с/-ыс/-іс;	Анар анасына үй жинасты.
Одағай			
17	Одағайдың қолданылуы	Көңіл-күй одағайлары	Бәрекелді! Алақай! Ойбай!
Шылау			
18	Септеулік	үшін, туралы, дейін, кейін, соң, бері, бұрын, бірге, сайын, арқылы, сияқты;	Мерекеге сен үшін келдім. Кино не туралы? Мектепке дейін автобуспен бардым. Сабақтан кейін Марат үйге қайтты. Киноға досыңмен бірге барасың ба? Болат апта сайын ата-әжесіне барады.
18.1		шейін, қарай, гөрі;	Беске шейін жұмыста боламын. Шәкәрім көшесімен төмен қарай жүр. Бүгін күн кешегіден гөрі жылы.
18.2		жөнінде, секілді, бойы, бойынша, шақты;	Бұл мәселе жөнінде көп зерттеу жасалды. Жаз бойы Алматыда тіл үйренемін.
18.3		жуық, таяу, тарта;	Жүзге тарта адам жиналып отыр.
18.4		кейін, соң, бері, бұрын;	Біз театрдан кейін дәмханаға бардық.
18.5		қатар, бірге;	Отбасыммен бірге Наурыз мерекесін тойлады.
18.6	Жалғаулықтар Ыңғайластық	мен, бен, пен;	Анасы мен баласы саябақта серуендеп жүр.

18.7		да, де, та, те, әрі;	Думан бастыққа кірді де құжаттарға қол қойдырды. Алуа сабағын оқыды әрі үйде анасына көмектесті.
18.8	Қарсылықты	бірақ;	Бүгін күн бұлтты, бірақ жаңбыр жаумады.
18.9		алайда;	Үй тапсырмасы қиын, алайда мен орындауым қажет.
18.10		сонда да;	Оның алмаға бойы жетпей тұр, сонда да алуға тырысып жатыр.
18.11	Талғаулықты	немесе;	Демалыста біз тауға шығамыз немесе теңізге барамыз.
18.12		біресе;	Біресе жаңбыр жауды, біресе күн шықты.
18.13	Кезектес	кейде;	Сен кейде жұмысқа кешігесің бе? Мен кейде кеш тұрамын.
18.14	Себеп-салдар	өйткені, себебі, сондықтан;	Балалар далаға шықпады, өйткені күн суық. Мен тапсырманы орындамадым, себебі қиын. Күн аяз, сондықтан оқушылар сабаққа бармады.
18.15		сол себепті;	Бүгін күн аяз, сол себепті сабақ болмады.
18.16	Шарттық	егер, онда;	Егер жаңбыр жауса, онда ешқайда бармаймыз.
18.17	Демеуліктер Сұраулық	ма, ме, ба, бе, па, пе, ше;	Бұл сіздің сөмкеңіз бе? Мынау ше? Осында қаласың ба? Сіздің атыңыз Әсел ме? Бүгін күн жылы ма?
18.18	Шектік	ғана, қана;	Менің бір ғана сұрағым бар. Тек қана қыздар жиналды.
18.19	Күшейтпелі	-ақ, да, де, та, те;	Менде қалам біреу-ақ.

18.20	Болымсыздық	түгіл, тұрсын, тұрмақ;	Әлеуметтік желіде жастар тұрмақ, үлкендер де көп отырады.
18.21	Нақтылау	қой, ғой;	Ертең театрға барамыз, білесіздер ғой.
Модаль сөздер			
19	Модаль сөздер	Иә, жоқ, бар сөздерінің қолданылуы	Біздің үйде мысық жоқ.
19.1	Модаль сөздердің қолданылуы Болжалдық мәнді модаль сөздер	сияқты, шығар;	Мереке көңілді өтетін сияқты.
19.2	Міндеттілік модальдық мағына	керек, қажет, тиіс;	Жаңбыр болса, қолшатыр алып шығу керек.
19.3	Хабардың ақиқаттылығын білдіру	екен;	Сәуледе ертегі кітаптар көп екен.
19.4	Айтылған ой жөніндегі нық сенімді білдіру	әрине, әлбетте, міндетті түрде;	Әрине, міндетті түрде қатысамыз!
Синтаксис			
20	Сөйлем	Жай сөйлем құрылымы	Арман тұрады. Арман қалада тұрады. Арман Астана қаласында тұрады. Арман ата-анасымен Астана қаласында тұрады.
20.1		Сөйлемдегі сөздердің орын тәртібі	Мен кеше театрға бардым. Мен театрға кеше бардым. Кеше театрға мен бардым.
20.2	Сөйлем түрлері	Хабарлы; лепті; бұйрықты; сұраулы шылаулар: ма, ме, ба, бе, па, пе, ше;	Құстар жылы жаққа ұшады. Бүгін күн тамаша! Балам, бері кел! Сен мектепке келдің бе? Ал сен ше?

Салалас құрмалас сөйлем құрылымы

21	Ыңғайлас мәндегі құрмалас сөйлем	Шылау: және;	Мен гүлге су құйдым және анама көмектестім.
21.1	Себептес салалас құрмалас сөйлем	Шылаулар: сондықтан, сол себепті, өйткені;	Кеше қар көп жауды, сондықтан бүгін ағаштар аппақ болып тұр.
21.2	Қарсылықты салалас құрмалас сөйлем	Шылаулар: бірақ, алайда, сонда да, солай болса да;	Қазақстанның жері үлкен, бірақ халқы аз.
21.3	Талғаулы салалас құрмалас сөйлем	Шылаулар: не, немесе, әлде, я;	Бүгін жаңбыр жауады немесе қар жауады.

Сабақтас құрмалас сөйлем құрылымы

22	Мезгіл бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлем	-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге -да/-де жатыс септігі жалғанып жасалған	Қазақстанға келгенде, қазақ тілін үйренуді бастадым.
22.1		-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге кезде, соң, сайын тіркесіп жасалған	Театрға барған кезде, билет сатып алдық.
22.2		-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге -ға/-ге барыс септігі және дейін шылауы тіркесіп жасалған	Қазақстанға келгенге дейін, қазақша білмедім.
22.3		-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге -ша/-ше жалғануы арқылы жасалынған	Тауға барғанша, ән айтып бардық.
22.4		-ған/-ген/-қан/-кен есімшеге -нан/-нен шығыс септігі жалғанып бері шылауы тіркесіп жасалған	Қазақ тілін үйренгеннен бері, достарыммен қазақша сөйлесіп жүрмін.
22.5	Мақсат бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлем	-у үшін	Қазақша тез үйрену үшін, көп сөйлесу керек.
22.6	Қарсылықты бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлем	-ған/-ген/-қан/-кен тәуелденген есімшеге көмектес септігі жалғанып жасалған	Күндіз күн жылы болғанымен, кешке суып кетеді. Арман күндіз көп ойнаса да, шаршаған жоқ.

22.7		-а/-е/-й + тұра	Ол қазақша біле тұра, сөйлемеді.
22.8	Шартты бағыныңқылы сабақтас құрмалас сөйлем		Бірлік болмаса, тірлік болмайды.
Төл сөз бен төлеу сөз			
23	Төл сөздің жасалу жолдары	Тыныс белгісі	Сенбі күні театрға барамыз, – деді мұғалім. Мұғалім былай деді: – Сенбі күні театрға барамыз. Мұғалім: – Сенбі күні театрға барамыз, – деді.
23.1	Төлеу сөздің жасалу жолдары	-ған/-ген/-қан/-кен есімше формасы арқылы	Ол Америкадан келгенін айтты.
23.2		-атын/-етін/-йтын/ -йтін есімше формасы арқылы	Қала әкімі халыққа қызмет көрсету жолдарын жақсартып жатқанын мәлімдеді. Теледидардан ертең күн ашық болатынын хабарлады.
23.3	Екен көмекші етістігі арқылы:	Баяндауышы есім сөзден болған сөйлемдер	Құрбым сөмкенің әдемі екенін айтты. Үй иесі келген қонақтың танымал жазушы екенін айтты.
23.4		Модаль мәнді сөйлемдер	Жетекші мақаланы тезірек жариялау керек екенін айтты.
23.5		Сұрау есімдігі арқылы жасалған сөйлемдер	Мұғалім жазда қайда демалатынымды сұрады.

ҚАЗАҚ ТІЛІНІҢ
ЛЕКСИКА-ГРАММАТИКАЛЫҚ МИНИМУМЫ
ОРТА ДЕҢГЕЙ (B1)

Авторлар: А.Қ. Балабеков, Н.Ж. Дәулеткереева, Л.М. Демесінова,
Ж.М. Искакова, А.М. Қалиева, Г.А. Мұсаева, Ж.Сүйінжанова

Сарапшылар: Н.Ж. Бекеева, Ғ.Қ. Резуанова

Пішімі 60x84_{1/8} Офсеттік басылым.

Шартты баспа табағы 11.16

Таралымы 1000 дана.

Қазақ

ТІЛІНІҢ

ЛЕКСИКА-
ГРАММАТИКАЛЫҚ
МИНИМУМЫ

B1

ОРТА ДЕҢГЕЙ

